

Nerevidirano devetmesečno poročilo
o poslovanju za obdobje
januar - september 2016
za družbo UNIOR d.d.
in Skupino UNIOR

Zreče, november 2016

Ključni podatki o poslovanju SKUPINE UNIOR

(v tisoč EUR)	I-IX 2016	I-IX 2015
Poslovni izid		
Prihodki od prodaje	165.539	156.068
EBIT	15.405	13.117
EBITDA	26.820	23.206
Čisti poslovni izid	10.878	8.482
Finančni položaj		
Celotna sredstva	345.698	355.363
Celotni kapital	154.482	149.081
Finančne obveznosti	125.276	144.657
Poslovne obveznosti	52.224	51.728
Kazalniki donosnosti		
EBIT marža (v%)	9,31	8,40
EBITDA marža (v%)	16,20	14,87
ROA - donosnost sredstev (v%)	3,17	2,39
ROE - donosnost kapitala (v%)	7,55	6,04
Kazalniki finančnega zdravja		
Kapital / Celotna sredstva (v%)	44,69	41,95
Zaposleni - konec obdobja		
Skupina (odvisne družbe)	2.982	2.924
Skupina (odvisne in pridružene družbe)	3.630	3.673

Ključni podatki o poslovanju družbe UNIOR

(v tisoč EUR)	I-IX 2016	I-IX 2015
Poslovni izid		
Prihodki od prodaje	126.887	120.996
EBIT	8.102	7.647
EBITDA	15.728	14.649
Čisti poslovni izid	5.178	3.821
Finančni položaj		
Celotna sredstva	284.623	291.919
Celotni kapital	113.201	109.603
Finančne obveznosti	119.605	134.599
Poslovne obveznosti	41.394	40.196
Kazalniki donosnosti		
EBIT marža (v%)	6,39	6,32
EBITDA marža (v%)	12,40	12,11
ROA - donosnost sredstev (v%)	1,84	1,49
ROE - donosnost kapitala (v%)	4,79	3,61
Kazalniki finančnega zdravja		
Kapital / Celotna sredstva (v%)	39,77	37,55
Zaposleni - konec obdobja		
UNIOR d.d.	2.077	2.055

VSEBINA

1	Uvodna pojasnila.....	4
2	Izjava članov posloводства.....	4
3	Predstavitev družbe	5
4	Programi in dejavnost družbe.....	7
5	Pomembnejši dogodki v prvih devetih mesecih leta 2016	15
6	Najpomembnejši trgi in kupci.....	16
7	Delnice.....	20
8	Zaposleni	23
9	Korporacijsko upravljanje.....	24
9.1	Uprava	24
9.2	Kolegij uprave.....	25
9.3	Nadzorni svet.....	26
9.4	Skupščina	26
9.5	Trgovanje z delnicami uprave in nadzornega sveta.....	27
9.6	Izjava o upravljanju družbe in skladnosti upravljanja družbe z določbami Kodeksa upravljanja javnih delniških družb	28
9.7	Poslovna tveganja.....	29
10	Poslovno poročilo	31
10.1	Razmere v gospodarstvu	31
10.2	Prodaja.....	32
10.3	Proizvodnja in storitve.....	33
10.4	Uspešnost poslovanja.....	34
10.5	Kazalniki poslovanja	36
10.6	Ključni kazalniki poslovanja (KPI – Key Performance Indicators)	37
10.7	Finančni položaj	38
10.8	Naložbe	40
11	Računovodski izkazi	42
11.1	Bilanca stanja na dan 30.9.2016.....	42
11.2	Izkaz poslovnega izida za obdobje od 1.1.2016 do 30.9.2016	44
11.3	Izkaz drugega vseobsegajočega donosa	45
11.4	Izkaz denarnih tokov.....	46
11.5	Izkaz gibanja kapitala.....	47
11.6	Pojasnila k računovodskim izkazom	48
11.6.1	<i>Bilanca stanja</i>	<i>48</i>
11.6.2	<i>Izkaz poslovnega izida</i>	<i>49</i>
11.6.3	<i>Izkaz vseobsegajočega donosa</i>	<i>49</i>
11.6.4	<i>Izkaz denarnih tokov.....</i>	<i>49</i>
11.6.5	<i>Izkaz gibanja kapitala</i>	<i>50</i>
11.7	Upravljanje s tveganji	50
11.8	Dogodki po bilanci stanja	51
12	Skupina UNIOR	52
12.1	Sestava Skupine UNIOR	52
13	Konsolidirani računovodski izkazi.....	54
13.1	Konsolidirana bilanca stanja Skupine UNIOR na dan 30.9.2016.....	54
13.2	Konsolidiran izkaz poslovnega izida Skupine UNIOR za obdobje od 1.1.2016 do 30.9.2016 ..	56
13.3	Izkaz drugega vseobsegajočega donosa Skupine UNIOR	57
13.4	Konsolidirani izkaz denarnih tokov Skupine UNIOR	58
13.5	Izkaz gibanja kapitala Skupine UNIOR	59
13.6	Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom.....	60
13.6.1	<i>Konsolidirana bilanca stanja Skupine UNIOR.....</i>	<i>60</i>
13.6.2	<i>Konsolidirani izkaz poslovnega izida Skupine UNIOR.....</i>	<i>61</i>
13.6.3	<i>Izkaz vseobsegajočega donosa Skupine UNIOR</i>	<i>62</i>
13.6.4	<i>Izkaz denarnih tokov Skupine UNIOR.....</i>	<i>62</i>
13.6.5	<i>Izkaz gibanja kapitala Skupine UNIOR.....</i>	<i>62</i>

1 Uvodna pojasnila

V skladu z določili Zakona o trgu finančnih instrumentov in s Pravili Ljubljanske borze vrednostnih papirjev družba UNIOR d.d., Kovaška cesta 10, 3214 Zreče objavlja nerevidirano nekonsolidirano devetmesečno poročilo za leto 2016 družbe UNIOR d.d., in nerevidirano konsolidirano devetmesečno poročilo za leto 2016 Skupine UNIOR. Pomembnejše spremembe podatkov, ki so vsebovani v prospektu za borzno kotacijo, družba sproti objavlja v sistemu elektronskega obveščanja Ljubljanske borze vrednostnih papirjev SEOnet ter na spletnem naslovu družbe www.unior.si. Nerevidirano devetmesečno poročilo družbe UNIOR d.d. in Skupine UNIOR je na vpogled na sedežu družbe UNIOR d.d., Kovaška cesta 10, 3214 Zreče, objavljeno pa je bilo tudi na elektronskem sistemu obveščanja Ljubljanske borze vrednostnih papirjev SEOnet dne 30.11.2016 ter na spletni strani izdajatelja www.unior.si.

2 Izjava članov posloводства

Uprava družbe je odgovorna za pripravo devetmesečnega poročila družbe UNIOR d.d. in Skupine UNIOR ter računovodskih izkazov na način, ki zainteresirani javnosti daje resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja in izidov poslovanja družbe UNIOR d.d., in njenih odvisnih družb v prvih devetih mesecih leta 2016.

Uprava potrjuje, da so bile pri izdelavi računovodskih izkazov družbe UNIOR d.d. in Skupine UNIOR uporabljene ustrezne računovodske usmeritve, da so bile računovodske ocene izdelane po načelu previdnosti in dobrega gospodarjenja in da računovodski izkazi Skupine UNIOR predstavljajo resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja in izidov njunega poslovanja za prvih devet mesecev leta 2016.

Uprava je odgovorna tudi za ustrezno računovodenje, za sprejem ustreznih sklepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter potrjuje, da so računovodski izkazi družbe UNIOR d.d. in Skupine UNIOR skupaj s pojasnili, izdelani na podlagi predpostavke o njenem nadaljnjem poslovanju ter v skladu z veljavno zakonodajo in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija.

Uprava potrjuje, da je po njenem najboljšem vedenju devetmesečno računovodsko poročilo sestavljeno v skladu z ustreznim okvirom računovodskega poročanja ter da daje resničen in pošten prikaz sredstev in obveznosti, finančnega položaja in poslovnega izida matične družbe in vseh ostalih družb, ki so vključene v konsolidacijo Skupine UNIOR. Uprava prav tako potrjuje, da je v devetmesečno poročilo vključen pošten prikaz informacij o pomembnih poslih s povezanimi osebami, sestavljen v skladu z veljavno zakonodajo in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija.

Predsednik in član uprave družbe UNIOR d.d., sva seznanjena z vsebino celotnega devetmesečnega poročila družbe UNIOR d.d. in Skupine UNIOR za prvih devet mesecev leta 2016. Z njim se strinjava in ga potrjujeva.

Predsednik uprave
Darko Hrastnik, univ.dipl.inž.metal.mater.

Član uprave
Branko Bračko, univ.dipl.inž.str.

3 Predstavitev družbe

Zgodovina

Začetki Uniorja segajo v leto 1919, ko je bila ustanovljena Štajerska železo-industrijska družba, pri čemer ima kovaštvo v Zrečah še mnogo starejše korenine. Leta 1950 se je obrat preimenoval v Tovarno kovanega orodja Zreče (TKO) in prešel v družbeno last. V sedemdesetih letih 20. stoletja je z novimi oblikami razvoja družba dobila tudi novo ime – Unior Tovarna kovanega orodja Zreče. Leta 1997 se družba preoblikuje v delniško družbo.

UNIOR danes

Delniška družba UNIOR je organizirana v štirih programih:

- Odkovki,
- Ročno orodje,
- Strojna oprema in
- Turizem.

Poslanstvo

Smo razvojni partner pri proizvodnji, preoblikovanju in obdelavi kovin ter zaveznik narave in ljudi.

Vrednote

Naše vrednote so: odgovornost, inovativnost, odličnost in podjetnost. Naše osrednje sposobnosti so: široko tehnično in tehnološko znanje, delavnost in prepoznavanje poslovnih priložnosti v naših ključnih poslovnih segmentih. Naše osrednje sposobnosti nam prinašajo naslednje konkurenčne prednosti: globalna prisotnost, nekateri programi ali podjetja v Skupini so med ključnimi igralci na segmentu tržišča ali tržišču, prilagodljivost ter konkurenčnost v ceni in kakovosti.

Vizija družbe UNIOR d.d.

Z vizijo smo si zastavili ambiciozne cilje. V letu 2020 bomo prepoznavni kot napredno mednarodno podjetje v kovinsko-predelovalni in turistični dejavnosti. Z lastnim inovativnim procesom v sodelovanju s kupci, dobavitelji, s sorodnimi podjetji in z raziskovalnimi organizacijami bomo razvijali, proizvajali in tržili rešitve z vse višjo dodano vrednostjo. Naša bruto dodana vrednost na zaposlenega bo znašala 35.500 evrov, čisti prihodki od prodaje pa 198 milijonov evrov. Bomo povezovalni člen v dinamični Skupini UNIOR, ki bo izkoriščala svoje sinergije in skupaj dosegala 255 milijonov evrov prodaje ter skupaj s pridruženimi podjetji zaposlovala 4.195 ljudi.

Skupina UNIOR

Skupino UNIOR sestavlja osemnajst odvisnih in osem pridruženih podjetij v devetnajstih državah po svetu.

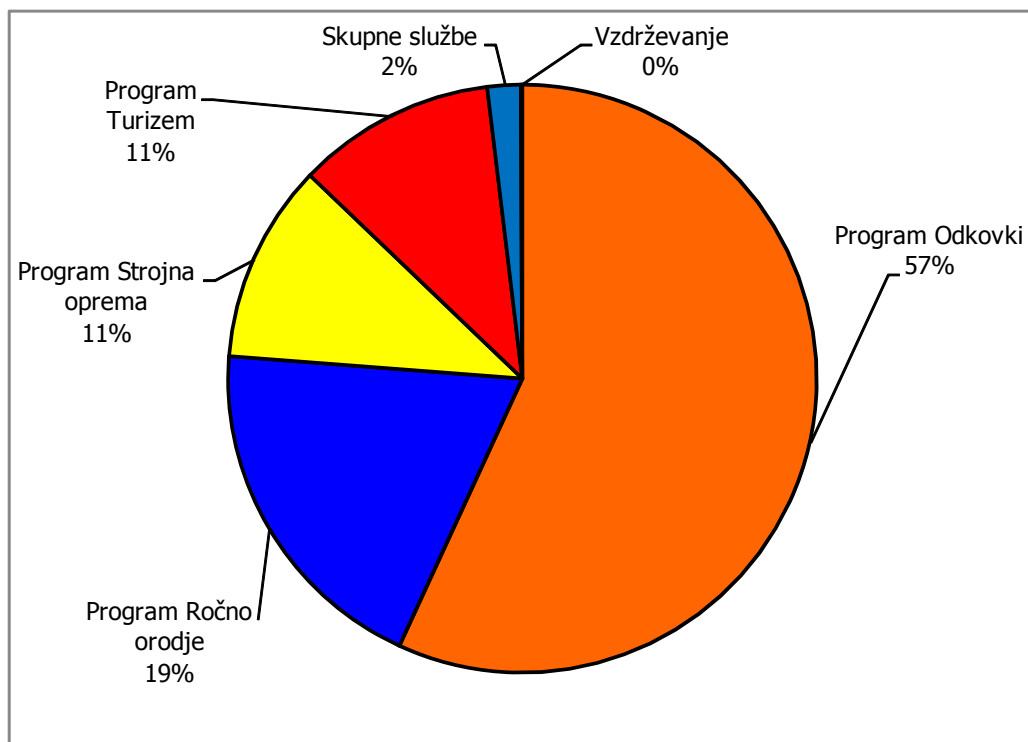
Najpomembnejši trgi Skupine Unior

Podjetje	Država	Celina
RC SIMIT	Slovenija	Evropa
RHYDCON	Slovenija	Evropa
ROGLA INVESTICIJE	Slovenija	Evropa
RTC KRVAVEC	Slovenija	Evropa
ŠTORE STEEL	Slovenija	Evropa
SPITT	Slovenija	Evropa
UNIOR PRODUKTIONS- UND HANDELSGESELLSCHAFT	Avstrija	Evropa
UNIOR BULGARIA	Bolgarija	Evropa
UNIOR TEHNA	Bosna in Hercegovina	Evropa
UNIOR FRANCE	Francija	Evropa
UNIOR HELLAS	Grčija	Evropa
UNIDAL	Hrvaška	Evropa
UNIOR ITALIA	Italija	Evropa
UNIOR KOMERC	Makedonija	Evropa
UNIOR DEUTSCHLAND	Nemčija	Evropa
UNIOR TEPID	Romunija	Evropa
UNIOR PROFESSIONAL TOOLS	Rusija	Evropa
SINTER	Srbija	Evropa
UNIOR COMPONENTS	Srbija	Evropa
UNIOR TEOS ALATI	Srbija	Evropa
UNIOR ESPANA	Španija	Evropa
UNIOR INTERNATIONAL	Velika Britanija	Evropa
UNIOR HUNGARIA	Madžarska	Evropa
NINGBO UNIOR FORGING	Kitajska	Azija
UNIOR SINGAPORE	Singapur	Azija
UNIOR USA CORPORATION	ZDA	Severna Amerika

4 Programi in dejavnost družbe

Prihodki od prodaje družbe UNIOR po programih v prvih devetih mesecih leta 2016

Program Odkovki

Program Odkovki razvija, kuje, sintra in obdeluje izdelke ter sklope za avtomobilsko industrijo in druge odjemalce.

Devet mesecev leta 2016 smo zaključili z 72,2 milijonov evrov prodaje, od tega 9,8 milijonov evrov za obdelane odkovke in 3,9 milijona evrov za sinter izdelke. Bruto dodana vrednost na zaposlenega je znašala 27.995 evrov. Ključne strateške usmeritve so: povečanje dodane vrednosti, obvladovanje stroškov in prilagajanje kapacitet aktualnim zahtevam na trgu (novi projekti ojníc, združevanje velikih kupcev ZF in TRW).

Program Odkovki je najstarejši program in osnova, iz katere se je razvil današnji UNIOR. V devetih mesecih leta 2016 je prispeval kar sedeminpetdeset odstotkov vseh prihodkov od prodaje družbe in v dobaviteljski verigi tudi v evropskem merilu predstavlja enega večjih proizvajalcev odkovkov.

Kupcem s področja avtomobilske industrije (več kot 95 odstotkov izdelkov gre v to panogo) ekskluzivno dobavljamo zahtevne odkovke visokih varnostnih zahtev. To so predvsem deli krmilnega mehanizma osebnih vozil, nosilni deli podvožja, ojnice in drugi odkovki, katerih skupna lastnost je, da niso osno-simetrični. Del proizvodnje predstavljajo odkovki, ki jih dobavljamo v okviru družbe za program Ročno orodje.

Na trgu delujemo kot razvojni dobavitelj, skupaj s kupci pa razvijamo in optimiramo odkovek za lažjo obdelavo in najboljšimi karakteristikami uporabe. Smo dobavitelj direktno do OEM neposredno na montažni trak avtomobilskih proizvajalcev, ter »Tier 1« in »Tier 2« dobavitelj. Kot dobavitelj avtomobilske industrije smo zavezani aktualnim standardom kakovosti. V ta namen smo

pridobili ISO standard ISO/TS 16949, kupci pa poleg tega redno spremljajo in preverjajo kakovost naših izdelkov, točnost dobav in splošne konkurenčne sposobnosti.

Vse pomembnejša postajajo tudi naša hčerinska proizvodna podjetja UNIDAL d.o.o. na Hrvaškem in NINGBO UNIOR Ltd. na Kitajskem. Na račun le-teh se uvrščamo med globalne proizvajalce odkovkov in kot taki ostajamo v trendu svetovnih projektov, ki nam bodo vse bolj krojili prihodnost.

Poslanstvo

Razvijamo, kujemo in obdelujemo odkovke ter sklope za avtomobilsko industrijo in druge odjemalce. Smo zanesljiv partner pri razvoju tehnologije stiskanja kovinskega prahu.

Vizija za leto 2020

Smemo globalen, sodoben in uspešen razvojni program, ki svoje mesto uveljavlja v skupini najuspešnejših avtomobilskih proizvajalcev oziroma njihovih sistemskih dobaviteljev. Cilj je 102,5 milijonov evrov prihodkov, od tega je 16 milijonov evrov prodaje obdelanih odkovkov. S proizvodnjo 25 milijonov kosov odkovkov za volanske mehanizme osebnih vozil in nad 20 milijonov kovanih ojnica se uvrščamo na prvo oziroma drugo mesto med kovačnicami naše branže v evropskem prostoru. Bruto dodana vrednost na zaposlenega znaša 35.000 evrov.

Strategija

Strategija razvoja Programa Odkovki bazira na ključnih predpostavkah stroškovno konkurenčne in tehnološke prednosti naše proizvodnje ob kontinuirani rasti povpraševanj po toplo kovanih odkovkih in trenutnem trendu negativne rasti naložb v to branžo. Na evropskem trgu nameravamo obdržati dominanten položaj na področju kovanja toplo kovanih jeklenih odkovkov krmilnih mehanizmov osebnih vozil, na področju ojnica pa nameravamo prehiteti konkurenco in se zavihteti na drugo mesto po količini dobav, po pomembnosti projektov pa nam je cilj preboja v sam vrh. Odkovki so zadnje desetletje skrbno usmerjali ritem investicij v tehnologijo, orodjarstvo in modernizacijo kovaštva, obenem pa nadgrajevali ponudbo z razvojem oddelka obdelave odkovkov.

Obvladujemo kompleten razvoj in tehnologijo izdelave vseh proizvodnih orodij, raznolik strojni park v kovačnici pa nudi možnost konkurenčne izdelave tako maloserijskih kot tudi masovnih pozicij. Kupcem lahko poleg kovanja s kladivi ali prešami nudimo še celotno paleto termičnih obdelav, finalne obdelave in testiranja odkovka, kakor tudi nadgradnjo v obliki mehanske obdelave odkovkov. Tehnično imamo vse potrebne resurse za zagotavljanje zahtevanega nivoja kakovosti najbolj zahtevnih uporabnikov iz vrst avto industrije, poleg tega pa nam naveza na bližnjo jeklaro in lastna strojogradnja dajeta potencial in konkurenčno prednost, ki je druge, sorodne kovačnice nimajo. Lokacijska razpršenost, ki je podlaga za specializacijo, nam gre v prid nižanja stroškov, po drugi strani pa nam status globalnega dobavitelja, ki ga dosegamo s kovačnico na Kitajskem, omogoča pridobivanje velikih – globalnih projektov. Prav to slednje nas uvršča med globalne igralce in odpira možnosti rasti in razvoja blagovne znamke Unior – odkovki na tržiščih kot so Mehika/ZDA, Rusija ali latinska Amerika. Vabila za aktivnejši nastop na teh trgih prihajajo iz vrst velikih avtomobilskih koncernov, ki od nas - strateških dobaviteljev to enostavno pričakujejo.

Program Ročno orodje

Uvrščamo se med pet najpomembnejših evropskih proizvajalcev ročnega orodja, naši izdelki pa so prisotni na vseh petih celinah.

Pri proizvodnji ročnega orodja, upoštevamo najnovejša tehnološka dognanja, sledimo zadnjim trendom in se prilagajamo novim potrebam in navadam naših uporabnikov. Uporabljamo vrhunske materiale, kot sta krom in vanadijevo jeklo, ki zagotavljajo dolgo življenjsko dobo naših orodij.

Ročno orodje modeliramo s pomočjo računalniških programov in pod budnim nadzorom ekipe izkušenih strokovnjakov za posamezna področja. Izdelujemo ga na računalniško krmiljenih strojih za termično, mehansko in površinsko obdelavo materialov ter zaščito izdelkov. Smo visoko odzivni in prilagodljivi, kar še dodatno vpliva na zadovoljstvo naših kupcev.

Naše izvirne izvedbene rešitve zagotavljajo izjemno uporabnost, učinkovitost in estetski izgled orodja. Visoka dodana vrednost se odraža v funkcionalnosti, vzdržljivosti in dovršenosti. Ker so naša orodja optimalno konstruirana in ker obvladujemo vse proizvodne procese, nudimo doživljenjsko garancijo za vse napake v materialu. Upoštevamo vidik ergonomičnosti in udobja ter poskrbimo za varnostne elemente, ki preprečujejo poškodbe.

Naš prodajni program obsega več kot 5.500 različnih visoko kakovostnih izdelkov, ki olajšajo raznovrstna opravila. Orodja so zasnovana za profesionalne mojstre in povečujejo njihovo storilnost. Delimo jih v več izdelčnih skupin: funkcionalni ključi, dovršeni nasadni ključi, učinkovite klešče, varno-izolirano orodje za delo pod visoko napetostjo, raznovrstne škarje, celovito vodoinštalatersko orodje, vzdržljiva kovinska embalaža, ergonomični izvijači itd.

Razvijamo in proizvajamo tudi ročna orodja za specifične tržne niše, kot so kolesarska in motoristično-avtomobilska orodja. Uporabnikom omogočamo varnost pri delu na višini in (na uporabnikovo zahtevo) radio frekvenčni sistem varovanja orodij.

Poleg razvoja, proizvodnje in trženja ročnega orodja se ukvarjamo tudi z industrijskim trženjem ter razvojem in proizvodnjo hladno kovanih izdelkov. S hladno kovanimi izdelki (rotorji, statorji, gredi itd.) zadovoljujemo potrebe industrijskih kupcev.

Naše ročno orodje je dosegljivo končnim uporabnikom širom sveta. Vključujemo se v evropske in svetovne gospodarske tokove. S svojimi partnerji, kupci, tesno sodelujemo ter gradimo dolgoročne poslovne odnose. Večji del prodaje poteka iz matičnega podjetja v Sloveniji prek lastnih distribucijskih podjetij v Italiji, Avstriji, Nemčiji, Franciji, Španiji in Veliki Britaniji. Prodajno mrežo smo razvili tudi v ZDA in Singapurju, kjer imamo tudi hčerinski podjetji. V Vzhodni Evropi imamo lastna distribucijska podjetja v Rusiji, Bolgariji, Romuniji, Madžarski, na jugu Evrope pa v Makedoniji, Bosni in Hercegovini, Srbiji in Grčiji.

Naši izdelki ustrezajo zahtevnim svetovnim standardom kakovosti. Delujemo tudi po modelu poslovne odličnosti EFQM, kar pomeni, da so vsi zaposleni vpeti v procese snovanja izboljšav kakovosti in se učijo drug od drugega. Smo in ostajamo eden največjih Evropskih proizvajalcev visoko kvalitetnega ročnega orodja pod blagovno znamko Unior.

Poslanstvo

Razvoj, proizvodnja in trženje visokokakovostnih ročnih orodij in hladno kovanih izdelkov ter izvajanje storitev industrijskega trženja.

Vizija za leto 2020

Smo vodilni svetovni proizvajalec nekaterih namenskih ročnih orodij, smo med 5 največjimi proizvajalci splošnih orodij in smo eden izmed petih največjih proizvajalcev hladno kovanih asimetričnih izdelkov v Evropi, merjeno po prihodkih od prodaje in po diverzifikaciji asortimaja. Cilj za leto 2020 je 37 milijonov evrov prodaje, od tega bomo s programom hladnega kovanja realizirali 3,5 milijonov evrov. Bruto dodana vrednost bo dosegla 34.000 evrov na zaposlenega.

Strategija

Svetovna profesionalna potrošnja ročnega orodja z vidika nabavnih cen grosistov, asortima enak UNIOR-ju, znaša 4,2 milijarde evrov. Tržni delež UNIOR-ja znaša 1,07 odstotka in je primerljiv s konkurenti. Prihodki od prodaje ročnega orodja bi naj naraščali okrog 3 odstotke na letni ravni, ob predpostavki, da ohranjamo in povečujemo prihodek od prodaje na že obstoječih tradicionalnih trgih vsaj za 2,5 odstotka. V večji meri bo naraščala prodaja namenskega orodja, medtem, ko se bo prodaja klasičnega orodja zmanjševala in se bo nadomeščala z novimi namenskimi orodji (orodja za kolo, orodja za brenkala, orodja za delo na višini, orodja z RFID sistemom, orodja na podlagi zahtev kupcev). Od klasičnih orodij pričakujemo povečanje prodaje na segmentih klešč in škarij. Na področju obstoječih namenskih orodij pričakujemo rast VDE orodja, kovinske embalaže in kolesarskega orodja. Zaradi prevelikega zaostajanja za konkurenco pa pričakujemo padec prodaje merilnega in pnevmatskega orodja. Trend lahko obrnemo in zadržimo obstoječo prodajo na podlagi pospešenega razvoja oz. financiranja nabave moment ključev in pnevmatike.

Na področju ročnega orodja vidimo priložnost s povečanjem obsega prodaje, kjer smo že prisotni. Pospešeno moramo iskati tržne priložnosti na novih trgih (Severna in Južna Amerika, Kitajska, Japonska, Skandinavija, Afrika,...). Vstopiti v industrijske platforme in v kataloge mednarodnih podjetij ter zasledovati tenderje (javna naročila). Še naprej delati na reorganizaciji prodajne mreže in vstopati v tržne segmente (niše). V državah Jugovzhodne Evrope moramo zaščititi tržni delež, katerega že imamo. Na področju hladnega kovanja pridobiti znanje z vidika razvoja in osvojiti nove izdelke za obstoječe in potencialne kupce. Investirati v dodatne linije za mehansko obdelavo in pol toplo kovanje ter razviti tehnologijo za kovanje barvnih kovin. Le tako bomo lahko konkurenčni na področju hladnega kovanja. V Zahodnoevropskih državah pospeševati prodajo v industrijo in srednje velika podjetja in k velikim obrtnikom.

Program Strojna oprema

V programu Strojna oprema razvijamo, izdelujemo inovativne, tehnološko napredne proizvode, ki kupcem zagotavljajo večjo konkurenčnost. Dejavnost smo podredili proizvodnji namenskih CNC fleksibilnih namenskih strojev za serijsko obdelavo zahtevnih izdelkov. Pri snovanju strojev vključujemo najnovejša tehnološka dosežke iz področja odrezovanja materiala. Različni razvojni koncepti in uporabljene tehnologije nam zagotavljajo visoko konkurenčnost ter mesto med najboljšimi nišnimi strojegradnjami v Evropi.

Zastavili smo si jasno vizijo, z uresničevanjem katere bomo z vidika poslovne uspešnosti primerljivi s tremi največjimi evropskimi konkurenti. Na tržišču želimo biti razpoznavni kot vodilno podjetje na področju globokega vrtanja, v sodelovanju s partnerskimi podjetji na tujih tržiščih pa bi radi dosegli globalno razpoznavnost in s srednjeročnim planom pričakovane poslovne kazalce.

Z več kot dvajsetletno prisotnostjo v avtomobilski industriji smo razvili širok asortiman konceptov strojev, s katerimi nastopamo kot nišni dobavitelj investicijske opreme. Vedno večje tehnično-tehnološke zahteve postavljajo tudi nam vedno večje izzive, ki jim lahko sledimo le z intenzivnim vlaganjem v razvoj in usposabljanje strokovnega kadra

Intenzivna vlaganja v razvoj in osvajanje novih tehnologij nam danes dajejo razpoznavnost na tržišču kot razvojnega dobavitelja. Tesno sodelovanje, zaupanje in dolgoletne izkušnje na obdelavah pomembnih delov motorja kot so npr. kolenčasta in odmična gred, razni elementi perifernih enot, nam zagotavljajo kontinuiteto naročil. Sodobne usmeritve glede fleksibilnosti strojev zahtevajo tudi od nas nove prilagoditve ter spremembo načina razmišljanja za jutri.

Poleg popolnega zadovoljevanja potreb, zahtev in pričakovanj naših odjemalcev vpeljujemo v naš program ustvarjalnost, s tem želimo izoblikovati zadovoljnega, ustvarjalnega, sodobno razmišljajočega in v napredek usmerjenega sodelavca.

Da bi zagotovili zahtevam in pričakovanju kakovosti ter da bi bili uspešni v obdobju hitrih tehnoloških inovacij in neizprosne konkurence, smo za uskladitev sistema kakovosti s svetovno prakso izbrali standarde kakovosti ISO 9001 in VDA 6.4. Prav tako želimo biti ekološko usmerjeno, okolju prijazno podjetje, zato smo se zavezali, da bomo ravnali v skladu z zahtevami standarda ISO 14001. S tem si bomo zagotovili osnovo za zadovoljstvo naših kupcev in zadovoljstvo vseh nas.

Poslanstvo

Razvijamo in izdelujemo inovativne, tehnološko napredne proizvode, ki kupcem zagotavljajo večjo konkurenčnost.

Vizija za leto 2020

S programom Strojna oprema smo poslovno primerljivi s tremi največjimi evropskimi konkurenti. Na tržišču smo globalno prisotni ter se uvrščamo med vodilna podjetja na področju izdelave namenskih strojev za globoko vrtanje. V sodelovanju s partnerskimi podjetji na tujih tržiščih dosegamo globalno razpoznavnost in nadgrajujemo znanje in razvoj ter zagotavljamo obseg poslovanja. Cilj v letu 2020 je letna realizacija 24,5 milijonov evrov in bruto dodana vrednost 45.000 evrov na zaposlenega.

Strategija

Raven zaposlenih, znanj in učenja:

- Kompetentni zaposleni na vseh ravneh (primerno znanje, veščine, stališča, vrednote posameznikov)
- Zavzeti zaposleni (motiviranost, zadovoljstvo, prevzemanje odgovornosti, prispevek k inovativnosti)
- Optimalna struktura zaposlenih
- Komunikacijska učinkovitost (notranja in zunanja) ter udejanjanje naših vrednot, vključujoč način vodenja

Raven strank:

- Zadovoljstvo poslovnih partnerjev (kupci, dobavitelji)
- Globalna razpoznavnost programa
- Prilagodljivost specifičnim potrebam kupca

Raven procesov, organiziranosti:

- Kvalitetno izvajanje projektov (terminsko in tehnično)
- Stroškovna učinkovitost projektov in poslovanja
- Odziven in strokoven servis
- Usposobljena kooperantska mreža
- Optimalno zasedene kapacitete
- Inovativen razvoj novih izdelkov
- Obvladovanje zalog in terjatev

Finančna raven:

- Večja donosnost
- Rast dodane vrednosti na zaposlenega
- Brez zapadlih terjatev
- Zagotavljanje finančnih sredstev za izvedbo projektov

Ključni strateški cilji:

- Širitev na tuje tržišče (Kitajska, Severna Amerika)
- Segmentna strategija
- Ohranitev trenutne pozicije na širšem trgu
- Integriranje novih razvojnih produktov
- Zagotavljanje dolgoročnosti

Program Turizem

Življenjski slog delniške družbe Unior se kaže v vitalnosti Programa Turizem, ki se že od sedemdesetih let prejšnjega stoletja razvija na osnovi naravnih danosti in ponuja ob neponovljivih naravnih lepotah vrhunske storitve s področja športa, rekreacije, wellnesa in zdravstva. Tako Rogla kot Terme Zreče ponujata nastanitvene zmogljivosti različnih kategorij.

V programu Turizem v svojem poslanstvu približujemo naravno in zdravo življenje in v viziji ohranjamo naravne lepote, z visokokakovostnimi standardiziranimi storitvami krepimo konkurenčno prednost in dvigujemo ugled podjetja. Kakovost, rast in razvoj ter operativna in stroškovna učinkovitost so naše ključne strateške usmeritve.

Hkrati razvijamo visokokakovostno turistično ponudbo usmerjeno v zdravje in dobro počutje, aktivne počitnice, ob tem pa smo tudi reprezentativen ponudnik priprav vrhunskih športnih ekip. Želimo se uvrstiti med najboljše ponudnike v panogi in regiji.

Strateške usmeritve izhajajo iz dejstev, da sta Terme Zreče in Rogla, ki sta skupaj s Krvavcem povezana pod blagovno znamko Unitur, dobro poznana tako doma kot tudi v tujini ter da naravno okolje, trije naravni zdravilni faktorji (akratotermalna voda, pohorska šota in srednjegorska klima), raznolika turistična in športna infrastruktura ter prijazni in gostoljubni ljudje ustvarjajo pestro ponudbo za aktivno preživljanje prostega časa, sprostitev in strokovno zdravstveno rehabilitacijo. Mirno in stimulatивно okolje, primerna infrastruktura in opremljenost, pestra dodatna ponudba in profesionalni zaposleni predstavljajo optimalne pogoje za nadaljnji razvoj na področju poslovnega turizma.

Prav tako nadaljujemo v poslovnem načrtu načrtano strategijo razvoja štirih produktnih sklopov v posameznem centru:

Terme Zreče

Temeljna produkta:

- Zdravstveni turizem (rehabilitacija, specialistične ambulate z diagnostiko, zdravstvena preventiva) & Medical wellness (razstrupljanje in zmanjševanje telesne teže, burn out, antiaging, estetska kirurgija)
- Termalni & wellness oddih (sprostitvev, razvajanje, počitnice/oddih v toplicah, čas z družino, aktivnosti v naravi, osebno trenerstvo)

Nišna produkta:

- Mice (izobraževanja, poslovna srečanja, protokolarni dogodki)
- Vrhunski šport (Šport paket, športna medicina, športni selfness)

Rogla

Temeljna produkta:

- Aktivne počitnice (aktivnosti v naravi/smučanje, pohodništvo, kolesarjenje,...; družina kot celica, doživetja skozi zgodbe v naravi)
- Vrhunski šport (Šport paket z organizacijo tekem, organizacija kampov, priprave športnikov v sobah s simulirano nadmorsko višino, mednarodna tekmovanja)

Nišna produkta:

- Selfness (dolgoročna skrb za ravnovesje telesa, duha in uma, sprostitvev, gibanje v naravi, prehrana, prepoznavanje, obvladovanje in preprečevanje stresa)
- Mice (izobraževanja, poslovna srečanja, team buildingi, športne igre, alternativne skupine)

Pri izboru zgoraj navedenih produktnih sklopov posebej poudarjamo naše ključne konkurenčne prednosti, kot so odlična lokacija z bližino avtoceste in štirih mednarodnih letališč, kombinacija naravnih zdravilnih faktorjev iz neposrednega okolja (akratotermalna voda, zdravilna klima, pohorska šota), izjemna kombinacija Rogla in Term Zreče v poletnem in zimskem času, produkti v skladu s strategijo slovenskega turizma (Aktivno. Naravno. Zeleno) ter ne nazadnje prijazni, domačni, dostopni in profesionalni sodelavci.

Poslanstvo

Približujemo naravno in zdravo življenje.

Vizija za leto 2020

Ohranjamo naravne lepote, z visokokakovostnimi standardiziranimi storitvami krepimo konkurenčno prednost in dvigujemo imidž podjetja. Razvijamo visokokakovostno turistično ponudbo usmerjeno v zdravje in dobro počutje, aktivne počitnice, ob tem pa smo tudi reprezentativen ponudnik priprav vrhunskih športnih ekip. Želimo se uvrstiti med najboljše ponudnike v panogi in regiji. Cilj za leto 2020 je 22 milijonov evrov letne realizacije, bruto dodana vrednost na zaposlenega pa bo znašala 34.000 evrov.

Strategija

Nadaljujemo načrtano strategijo razvoja osnovnih turističnih produktnih sklopov.

Strateške usmeritve izhajajo iz dejstev, da sta Terme Zreče in Rogla, ki sta skupaj s Krvavcem povezana pod blagovno znamko Unitur, dobro poznana tako doma kot tudi v tujini ter da naravno okolje, trije naravni zdravilni faktorji (akratotermalna voda, pohorska šota in srednjegorska klima), raznolika turistična in športna infrastruktura ter prijazni in gostoljubni ljudje ustvarjajo pestro

ponudbo za aktivno preživljanje prostega časa, sprostitev in strokovno zdravstveno rehabilitacijo. Mirno in stimulatивно okolje, primerna infrastruktura in opremljenost, pestra dodatna ponudba in profesionalni zaposleni predstavljajo optimalne pogoje za nadaljnji razvoj na področju poslovnega turizma.

Tudi v prihodnje se bo posebna pozornost namenjala vsebini in kakovosti ponudbe. Načrtovane aktivnosti se bodo usmerjale predvsem v razvoj in specializacijo obstoječih in novih produktov. Z dvigom kakovosti in produktno specializacijo želimo postati najboljši ponudnik izbranega produkta tako v panogi kot tudi v regiji, ob tem pa predvsem povečati zadovoljstvo našega kupca. Nestabilni vremenski pogoji skozi vse leto (tudi v času sezon) so primarni razlog za poglobljeno usmerjanje v razvoj produktov, ki so manj odvisni od vremena. Hkrati pa primerni tudi za obdobja t.i. ne sezon, ki so posebej izrazite na Rogli. V času ne sezon bomo z učinkovito organizacijo procesov optimizirali strošek dela med centroma.

Oblikovanje turističnih produktov bo v svoji vsebini prilagojeno sodobnim trendom in življenjskemu slogu (lifestyle). Pri izboru primarnih oz. top produktov bomo posebej izpostavili naše ključne konkurenčne prednosti, kot so odlična lokacija z bližino avtoceste in štirih letališč, kombinacija naravnih zdravilnih faktorjev iz neposrednega okolja (akratotermalna voda, zdravilna klima, pohorska šota), izjemna kombinacija športnega centra Rogla in termalnega zdravilišča Terme Zreče v poletnem in zimskem času, specializacija in razvoj produktov v skladu s strategijo slovenskega turizma (Aktivno. Naravno. Zeleno) ter ne nazadnje prijazno, domačno, dostopno in profesionalno osebje.

Cilji, ki izhajajo iz ključnih strateških in razvojnih usmeritev, se bodo odražali v rasti nočitev tujih gostov in trženju produktov z višjo dodano vrednostjo. Tako načrtujemo rast tržnega deleža nočitev v Sloveniji z 1,95 na 2,3 odstotka v letu 2020. S strateško razvojnimi usmeritvami se bo obstoječi infrastrukturi v obeh centrih dodalo še več vsebine, ki bo prilagojena ciljnim skupinam.

5 Pomembnejši dogodki v prvih devetih mesecih leta 2016

Izbris spin-off podjetij iz sodnega registra

01.02.2016 je družba UNIOR d.d. prejela sklep o izbrisu spin-off podjetiji Tekoh d.o.o. in Caok d.o.o., 17.02.2016 pa za spin-off podjetji Preun d.o.o. in Ustvarjalec d.o.o., iz sodnega registra RS.

Objava sklica skupščine

6. maja 2016 je bil na spletni strani Ajpes-a, na SEOnet-u in na spletni strani družbe objavljen sklic 20. seje skupščine delničarjev, ki bo 8. junija 2016.

Skupščina družbe

8. junija je bila 120. seja skupščine delničarjev družbe UNIOR d.d., delničarji pa so na njej:

- obravnavali informacijo o letnem poročilu, mnenju revizorja in pisnemu poročilu nadzornega sveta o letnem poročilu,
- odločali o dobičku za poslovno leto 2015, podelitvi razrešnice upravi in nadzornemu svetu,
- odločali o imenovanju revizijske družbe za leto 2016 ter
- odločali o spremembah in dopolnitvah Statuta družbe UNIOR d.d..

Postopek prodaje turistične dejavnosti

Z družbo Alta Skupina, upravljanje družb, d.d., Ljubljana smo podpisali Pogodbo o opravljanju storitev vodenja prodajnega postopka pri prodaji 98,56 odstotka lastništva vseh delnic družbe RTC Krvavec d.d., z družbo KPMG poslovno svetovanje, d.o.o. pa Pogodbo o vodenju prodajnega postopka pri prodaji dejavnosti programa Turizem.

6 Najpomembnejši trgi in kupci

UNIOR je dobavitelj avtomobilske industrije, zato je za naše poslovanje ključnega pomena dogajanje v tej panogi. Naši glavni kupci so vsi najvidnejši proizvajalci: Volkswagen, Audi, BMW, Renault, Dacia, Peugeot, ZF Lemförder & ZF Lenksysteme, Volvo, Bosch Siemens Group, Daimler, Jtekt, GKN, Arvin Meritor in General Motors. Med drugimi panogami, iz katerih prihajajo naši kupci, kaže omeniti še obrtnike, serviserje in končne uporabnike, ki so pomembni predvsem pri programu Ročnega orodja.

Naš najpomembnejši trg je Evropska unija, kamor izvozimo preko 90 odstotkov vseh proizvodov s področja kovinsko-predelovalne dejavnosti oziroma ustvarimo skupaj s prodajo v Sloveniji skoraj 90 odstotkov vseh prihodkov od prodaje družbe. Med preostalimi trgi so za nas najpomembnejši evropski trgi zunaj EU in azijski trgi.

Program Odkovki

Podobno kot pri drugih programih je tudi pri odkovkih za kovačnico v Zrečah in Unidal na Hrvaškem, najpomembnejši trg EU, kjer ustvarimo skoraj 94 odstotkov vseh prihodkov od prodaje – od tega v Sloveniji le dobrih šest odstotkov. Izdelki so v večini (z 95-odstotnim deležem) neposredno namenjeni avtomobilski industriji (kupci so VW, Audi, Renault, Dacia, BMW, Volvo, Škoda, Porsche) in njihovim poddobaviteljem (ZF Friedrichshafen, TRW, JTEKT, SEAC, GKN, Mahle).

Svojo prodajno pozicijo smo utrdili na področju ojníc. Pridobili smo nove projekte ojníc pri grupacijah VW, VOLVO in Jaguar Land Rover, kar nam omogoča vzdrževati skupno število ojníc na nivoju preko 16 milijonov v naslednjih nekaj letih. Prisotni smo pri razvojih motorjev, ki so sestavni del hibridnih vozil. Naši največji tekmeci na najpomembnejših trgih so evropski proizvajalci (Mahle-Brockhaus, STP, Kanca, Ateliers des Janves).

Smo vodilni proizvajalec na področju krmilnih mehanizmov za osebna vozila, kjer smo uspeli obdržati delež pri grupaciji ZF. Bistveno smo se okrepili pri THK (bivši TRW), kjer smo pridobili strateško pomemben projekt MQB, kar nam omogoča nadaljnjo zdravo rast pri tem kupcu. SEAC ostaja s programom za Toyoto stabilen kupec, ki napoveduje rast. Pomembne nove projekte pa smo zabeležili tudi pri kupcu JTEKT, kjer postaja vse pomembnejši delež obdelave, ki dosega več kot 4 milijone evrov v prodaji.

Na področju krmilnih delov je na naših najpomembnejših trgih zelo prisotna konkurenca iz Azije (predvsem s Kitajske in Indije). Svoje ključne prednosti v boju z njimi vidimo v sodelovanju na področju razvoja materialov z jeklarno Štore Steel, sodelovanju s kupci pri razvojnih projektih, visoki produktivnosti, tehnoloških prednostih in fleksibilnosti.

Na področju obdelave napovedujemo širitev na področju obdelanih kosov za ZF, JTEKT, obdelavi vilic, prav tako pa ostajamo prisotni pri tradicionalnih kupcih, kot sta Schaeffler group in Betek.

Naši največji kupci na področju sintra so Robert Bosch Steering Automotive, Mahle, BPW, Audi, Willi Elbe. Na trgih se srečujemo z bistveno močnejšo konkurenco, kot na programu kovačnice in obdelave. Med njimi kaže posebej izpostaviti ameriško podjetje GKN, avstrijsko MibaGroup in francosko FederalMogul.

Med ponudniki sintranih izdelkov obstajajo tako velike multinacionalke kot manjši in prilagodljivi (nišni) proizvajalci.

Večji globalni proizvajalci skušajo obvladovati celotno nabavno verigo, močno je povečana tudi avtomatizacija proizvodnje, kar vse otežuje delovanje manjših, specializiranih proizvajalcev. Vendar so ti še vedno prisotni in uspešni, saj ključni kupci (avtomobilska in vse bolj tudi druge industrije) podpirajo obstoj konkurence in prilagodljivih ponudnikov.

Program Ročno orodje

Tržni delež Uniorja v svetovni profesionalni potrošnji ročnega orodja znaša 1,07% in je primerljiv s konkurenčnimi podjetji. Na trgih Evropske Unije ustvarimo 52% vseh prihodkov od prodaje, 22% pa še v ostalih državah Evrope, ki niso del Evropske Unije. Na področju Afrike ustvarimo 4% vseh prihodkov od prodaje ročnega orodja, na trgih Bližnjega Vzhoda, pa ustvarimo 12% vseh prihodkov od prodaje. Preostala prodaja pa se vrši na druge celine Azije, Avstralije in Amerike.

Možnosti rasti prodaje vidimo v posameznih nišnih in segmentnih skupinah izdelkov. Smo tržni vodje na področju kovinske embalaže, izoliranega in kolesarskega orodja. Največjo konkurenco pri klasičnem orodju nam predstavljajo proizvajalci ročnega orodja iz Nemčije kot so Gedore, Hazet, Knipex, vendar s push strategijami v posameznih državah Zahodne Evrope uspešno prevzemamo njihov tržni delež. Dodatno še izvajamo naslednje strategije:

- »Go to market«: vstopamo na nova tržišča in v industrijske platforme.
- »Pull strategija«: povečujemo obseg prodaje na trgih, kjer smo že prisotni.
- »Segmentacija trga«: povečujemo prodajo namenskih orodij v tržni segment, nišo in pridobivamo nove kupce z reorganizacijo prodajnih poti.

Povečujemo produktivnost zaposlenih v oddelku prodaje z večjo izkoriščenostjo delovnega časa za aktivno prodajo.

Ročno orodje UNIOR je kupcem dosegljivo v 90 državah sveta na vseh kontinentih. 42% vseh prihodkov od prodaje ustvarimo preko lastnih trgovskih predstavništev v tujini, preostalo pa preko ekskluzivnih distributerjev. V lanskem letu smo pridobili za 0,8 milijona evrov naročil pri novih kupcih, ki imajo tendenco rasti, to so kupci iz Egipta, ZDA, Kitajske. Prodaja novo vključenih izdelkov je v letu 2015 znašala 0,7 milijona evrov. Novo pridobljeni kupci od leta 2013 do leta 2015 so skupno realizirali prodaje v višini 4,2 milijone evrov, s čimer smo uspeli nadomestiti izpad prodaje na določenih trgih. Prav tako smo povečali delež prodaje lastnih proizvodov.

Osnovni kupci Uniorjevega ročnega orodja in hladno kovanih izdelkov so: industrija hidravlike, industrija pnevmatike, industrija za proizvodnjo vodnih črpalk, proizvodnja kmetijskih strojev (traktorji, traktorski priključki, delovni stroji), industrija težke gradbene mehanizacije, motorjev z notranjim izgorevanjem (ladijski, tovorna vozila, avtomobilska industrija, vojaška industrija, naftna in plinska industrija). Z vsemi kupci gradimo partnerski odnos in si prizadevamo, da blagovna znamka Unior postane vodilna pri profesionalnih uporabnikih ročnega orodja.

Program Strojna oprema

Dejavnost gradnje namenskih strojev je vezana na ciklična povpraševanja. Vezana je na razvoj novih tipov motorjev, ki so vezani na svetovne trende (diesel ali bencin, manjši motorji – večje moči, novi ekološki predpisi, zmanjšanje emisij, zmanjšanje teže avtomobila).

Pričakovanja naših kupcev so popolnoma jasna – nabaviti čim bolj zanesljivo-fleksibilno opremo za čim manj investicijskih sredstev. Veliko kupcev ni pripravljeno sprejeti najnovejših dosežkov ali pa se iz vidika nizkih stroškov dela v neevropskem delu odloči za enostavnejšo in hitreje dobavljivo opremo.

Naš trg je segmentiran na področja avtomobilske industrije OEM (VW, AUDI, BMW; Daimler, Škoda), ter dobaviteljski verigi TIER1 (Alfing, SAMAG, LTH).

Za zagotavljanje večjega obsega poslovanja moramo sprejeti razvojne usmeritve naših glavnih kupcev. Evropa bo kot do sedaj glavni pobudnik integriranja novih tehnologij podal večji poudarek dobaviteljem komponent. Z novimi tehnično-tehnološkimi rešitvami bomo razširili naše aktivnosti na ameriško, kitajsko in rusko tržišče, kjer se v naslednjih letih pričakuje gospodarska rast.

Usmeritev bo tudi v posebne niše obdelav, kjer želimo postati sistemski dobavitelj (obdelava kolenčaste gredi, obdelava karosernih delov podvozja avtomobila). Za zagotavljanje večjih tržnih aktivnosti smo predvideli lastna predstavništva v ZDA in na Kitajskem.

Strateško vidimo nadgradnjo programa z vstopom na pomembne trge z lastno blagovno znamko ali kombinirano z lokalnim proizvajalcem strojev, saj bi s tem poenostavili postservisne dejavnosti, zmanjšali riziko porekla, jezikovne prepreke ter lokalne značilnosti kupca.

Močna koncentracija prodaje strojev v avtomobilsko industrijo povzroča tudi razpršenost naših strank. Predvsem pod vplivom globalizacije sveta poskušamo zadovoljevati potrebe tudi strank v hčerinskih podjetjih velikih koncernov.

Na trgu se srečujemo predvsem z renomirano konkurenco nemških strojegradenj, ki so s tradicijo in maksimalno podporo najboljših razvojnih institutov v tehnološki prednosti, saj jim ta podpora in brezhibnost komunikacije v domačem jeziku zagotavlja strateško prednost kljub praviloma višjim stroškom končnega proizvoda.

Konkurenčnost na trgu zagotavljamo s popolno izvedbo pridobljenih projektov ter prvovrstnim servisom in kvaliteto izdelka. Le takšni izdelki nam zagotavljajo ponovna povpraševanja, uveljavljanju na trgu ter širjenje tržnega potenciala v matičnih, hčerinskih in joint-venture podjetjih.

Z visoko specializacijo na določenem segmentu lahko pridobimo strateško prednost in pridemo v ožji krog izbrancev (TOP 3). Za povečanje konkurenčnosti moramo prioriteto izpolniti vse zaznane priložnosti in stremeti za odpravo ali minimiziranjem tveganj.

S skrbnim spremljanjem potreb naših kupcev se počasi orientiramo v razvoj še bolj prilagodljivih izdelkov, cenejših in dostopnejših izvedb, krajših dobavnih rokov ter skrbi za dobro servisno dejavnostjo, ki daje kupcu zagotovilo za brezhibno delovanje naših izdelkov – strojev.

Program Turizem

Ključni ciljni trgi, na katere se osredotočamo, so slovenski trg ter države bivše Jugoslavije, Madžarska, Italija, Avstrija, Nemčija, Ruska federacija, Benelux, Češka, Poljska, Turčija in arabske države.

Primarna ciljna skupina je družina, pomembne ciljne skupine so še seniorji in pari brez otrok, vrhunski športniki in poslovni gostje. Ciljnim skupinam je skupna težnja k naravnemu, zdravemu in aktivnemu življenjskemu slogu.

Cilji, ki izhajajo iz ključnih strateških in razvojnih usmeritev, se bodo odražali v rasti nočitev tujih gostov in trženju produktov z višjo dodano vrednostjo. S strateško razvojnimi usmeritvami ter z investicijskimi vlaganji v obnovo in razvoj obstoječe infrastrukture v obeh centrih se bo turističnim produktom dodajalo še več vsebine, ki bo prilagojena ciljnim skupinam.

V strategiji do leta 2020 ohranjamo število nočitev ustvarjenih s strani domačih gostov, ob tem pa povečujemo delež nočitev s strani tujih gostov v višini 50%. Pri tem si prizadevamo, v kombinaciji z investicijskimi vlaganji v obnovo obstoječe infrastrukture, dvigniti iztrženo ceno nočitve in s specializiranimi produkti doseči višjo dodano vrednost na trgu. K temu bodo usmerjene tudi trženjske ciljne aktivnosti na tujih trgih.

V obeh centrih smo v precejšnji meri odvisni od nočitev ustvarjenih s strani slovenskih gostov, tako v Termah Zreče beležimo še posebej visok delež ustvarjenih domačih nočitev povezanih z zdraviliškim zdravljenjem. Z novo spletno stranjo in sodobnimi marketinškimi prijemi povečujemo število direktnih rezervacij in ob tem dvigujemo tudi iztrženo ceno naših storitev.

V trženju intenziviramo aktivnosti na tujih tržiščih, s poudarkom na naših primarnih trgih (Avstrija, Nemčija, Italija, bivša Jugoslavija in Madžarska), ob tem pa postopoma razvijamo in krepimo prisotnost tudi na trgih BeNeLux, Turčije in arabskih držav. Zastavili pa smo si tudi cilj ohranitve nočitev in prihodkov realiziranih s strani slovenskega gosta.

Z aktivnostmi povezanimi z direktnim trženjem na primarnih tujih tržiščih zmanjšujemo odvisnost od posameznega trga in večjih touroperatorjev in agencij. S celotno prenovo spletne strani in on line rezervacijskim sistemom (real time) povečujemo delež direktnih rezervacij.

Z ukrepi ZZZS in zmanjševanjem cene zdraviliškega zdravljenja oziroma ukinitvijo dodatnih doplačil v Termah Zreče razvijamo nove samoplačniške ambulate, ob tem pa v zdravstveni dejavnosti racionaliziramo poslovanje.

Ob dejstvu, da zajemajo večji delež prihodkov individualni gostje, se na najvišja mesta uvrščajo prihodki zdravstvenih zavarovalnic, povezanih z zdraviliškim zdravljenjem v Termah Zreče. V zadnjem letu ohranjamo prihodke dveh večjih turističnih agencij na slovenskem trgu. Z novo spletno stranjo in sodobnimi marketinškimi prijemi pa povečujemo število direktnih rezervacij in ob tem tudi dvigujemo iztrženo ceno naših storitev. Zaradi specifičnosti panoge turizma imamo namreč več poslovnih partnerjev, ki pa v deležu prihodkov zajemajo manjši del.

Novi produkti, ciljno naravnane tržne aktivnosti, z ekipo sposobnih in uspešnih komercialistov, ki so specialisti za posamezna tržišča, bodo pripomogli k dvigu tujih nočitev v načrtovanem obsegu.

7 Delnice

Ob ustanovitvi delniške družbe UNIOR je bilo izdanih 2.138.200 delnic po nominalni vrednosti 8,35 evrov. Od tedaj je družba izvedla dve dokapitalizaciji. Prvo 1.12.1999, ko je bilo izdanih dodatnih 200.214 delnic, drugo pa 1.2.2010 z izdajo 500.000 novih delnic. Tako ima UNIOR na dan 30.09.2016 skupno 2.838.414 delnic, ki se od leta 2006 vodijo kot kosovne delnice. Te so izdane v nematerializirani obliki in od 21.1.2000 vpisane v centralni register vrednostnih papirjev, ki ga vodi KDD – Centralno klirinško depotna družba, d.d., v Ljubljani.

Pomembni podatki o delnicah

	30.09.2016	30.09.2015
Skupno število delnic	2.838.414	2.838.414
Število lastnih delnic	3.330	3.330
Število delničarjev	1.113	1.246
Dividende na delnico	0	0
Vrednost lastnih delnic v bilanci (v tisočih EUR)	120	120

Lastne delnice

Skupina Unior ima skupno 3.330 lastnih delnic, kar pomeni 0,12 odstotka celotnega lastništva. Delnice so v lasti družbe Unior Deutschland GmbH, Remseck in družbe SPITT d.o.o., Zreče. Družba UNIOR d.d. v svoji lasti nima lastnih delnic.

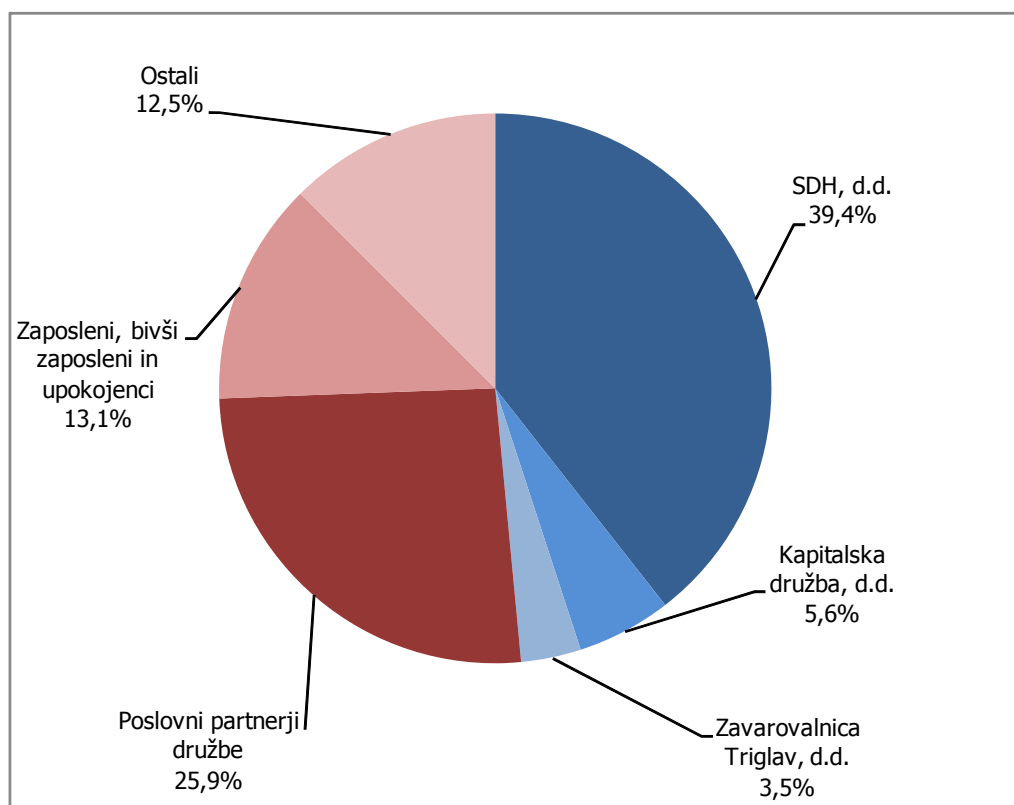
Lastniška struktura

Deset največjih delničarjev na dan 30.09.2016

Delničar	Število delnic	Lastniški delež
SDH, d.d.	1.119.079	39,43%
ŠTORE STEEL d.o.o.	346.182	12,20%
ALPEN.SI mešani fleksibilni podsklad	184.019	6,48%
KAPITALSKA DRUŽBA, d.d.	157.572	5,55%
RHYDCON d.o.o.	141.790	5,00%
ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d.d.	100.000	3,52%
ŽELEZAR ŠTORE D.P. d.d.	43.627	1,54%
BTS COMPANY, d.o.o.	29.527	1,04%
DINOS d.d.	24.885	0,88%
KOVINTRADE d.d.	19.650	0,69%
Skupaj deset največjih delničarjev	2.166.331	76,32%
Ostali delničarji	672.083	23,68%
SKUPAJ	2.838.414	100,00%

Lastniška struktura na 30.09.2016

Delničar	Število delnic	Lastniški delež
SDH, d.d.	1.119.079	39,43%
Kapitalska družba, d.d.	157.572	5,55%
Zavarovalnica Triglav, d.d.	100.000	3,52%
Poslovni partnerji družbe	735.618	25,92%
Zaposleni, bivši zaposleni in upokojenci	371.648	13,09%
Ostali	354.497	12,49%
SKUPAJ	2.838.414	100,00%

Uvrstitev delnic na borzo

14. Redna seja skupščine družbe je 21.7.2010 sprejela sklep, da se delnice družbe UNIOR d.d. uvrstijo na organizirani trg vrednostnih papirjev Ljubljanske borze. Družba je 13.7.2011 pridobila odločbo Agencije za trg vrednostnih papirjev z opr. št. 40200-10/2011-6. Prospekt je bil javno objavljen 16.8.2011, delnica pa je bila 18.8.2011 uvrščena na trg Ljubljanske borze vrednostnih papirjev. Prvi trgovni dan je bil 22.8.2011.

Obveščanje delničarjev

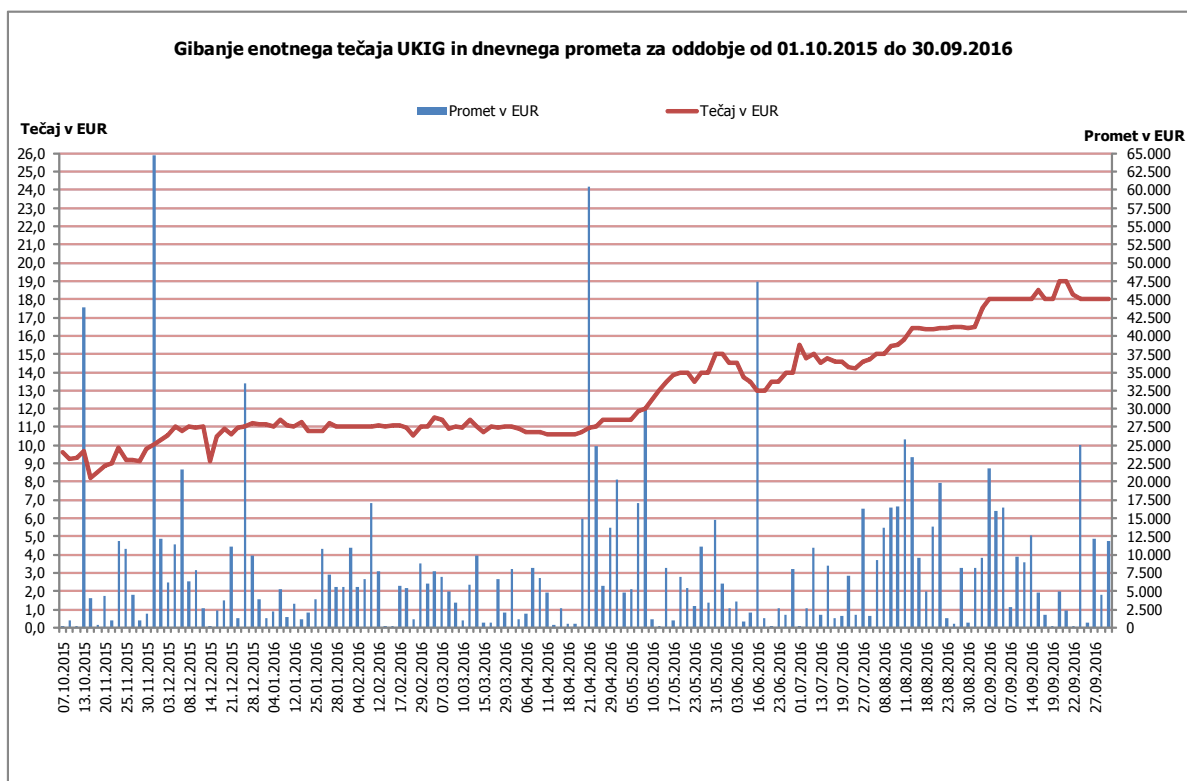
Po uvrstitvi delnic na borzo družba skladno z zakonom in običajno poslovno prakso vse delničarje in nove zainteresirane vlagatelje obvešča preko sistema elektronskega obveščanja Ljubljanske borze vrednostnih papirjev SEOnet in spletne strani družbe.

Kazalniki poslovanja na delnico

	30.09.2016	30.09.2015
Dobiček na delnico	1,82	1,35
Knjigovodska vrednost delnice (v EUR)	39,88	38,61
Prodaja na delnico (v EUR)	44,70	42,63
Denarni tok na delnico (v EUR)	5,54	5,16
Pay-out ratio	0%	0%

Trgovanje z delnicami UKIG

Tržna cena delnice UKIG konec devetmesečja na dan 29.9.2016 (zaključni tečaj) je znašala 18,00 evrov. Celoti ustvarjen promet v obdobju enega leta od 1.10.2015 do 30.9.2016 je znašal 1.215.661,68 evrov. Razmerje tržne in knjigovodske vrednosti delnice na dan 29.9.2016 znaša 0,45.

8 Zaposleni

Na dan 30.9.2016 je bilo v družbi UNIOR d.d. 2.077 zaposlenih. Število zaposlenih se je v prvih devetih mesecih leta zmanjšalo za 26 zaposlenih, v primerjavi s podatki izpred enega leta pa je za 22 zaposlenih večje. Povečanje zaposlenih na programih Odkovki in Strojna oprema je odraz povečanja proizvodnje, vendar rast zaposlenih zaostaja za rastjo proizvodnje in prodaje, na programu Ročno orodje pa se je skladno z racionalizacijo poslovanja število zaposlenih manjše kot pred enim letom. Število zaposlenih v ostalih programih in podpornih službah je ostalo bolj ali manj nespremenjeno. Vsi odhodi zaposlenih so bili sporazumni, večino pa predstavljajo upokojitve delavcev.

Podatki o zaposlenih

	30.09.2016	30.09.2015
Skupno število zaposlenih	2.077	2.055
- Program Odkovki	967	945
- Program Ročno orodje	392	418
- Program Strojna oprema	166	152
- Program Turizem	316	303
- Skupne službe	136	138
- Vzdrževanje	100	99
Povprečno število zaposlenih iz ur	2.054	2.043
Povprečna plača (v EUR)	1.487	1.438

Povprečne plače

Povprečna mesečna bruto plača na zaposlenega je v devetih mesecih leta 2016 znašala 1.487 evrov in je bila v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta višja za 3,4 odstotka. Ob 0,3 odstotnem padcu cen življenjskih potrebščin pomeni to 3,7 odstotno realno povišanje povprečne plače. Neto plača se je v tem času povečala za 2,7 odstotka oziroma realno za 3 odstotke.

Komuniciranje z zaposlenimi

V preteklem letu smo na področju internega komuniciranja na podlagi merjenja organizacijske klime in ciljno usmerjenih delavnic pripravili načrt izboljšav za izboljšanje komuniciranja zaposlenih, ki se bodo integrirali v tem letu. Z interno komunikacijo smo s tedenskimi aktivnostmi podprli ozaveščanje vrednote zdravja in vrednote podjetništva Unior d.d. Na področju internih digitalnih medijev si prizadevamo za vedno večjo uporabo interaktivnih portalov. Na področju promocije deficitarnih poklicev smo v sodelovanju s Šolskim centrom Slovenske Konjice izvedli projekt namenjen pridobivanju kadrov.

Komuniciranje z zaposlenimi v družbi Unior d.d. je urejeno in sistematično. Zagotavljamo ga mrežno in hierarhično z različnimi orodji: četrtletno z internim časopisom, po potrebi z biltenom, e-novičkami, redno z obvestili na oglasnih deskah in na intranetu. Medosebno komuniciranje poteka mrežno in hierarhično, po vnaprej določenem terminskem načrtu komuniciranja sveta delavcev, sindikatov, uprave, kolegija družbe do zborov delavcev in sektorskih sestankov.

9 Korporacijsko upravljanje

UNIOR d.d. ima dvotirni sistem upravljanja. Naloge uprave in nadzornega sveta so skladno z zakonodajo in statutom ločene tako, da uprava vodi posle družbe, nadzorni svet pa je odgovoren za nadzor poslovanja. Poleg tega v družbi deluje še kolegij uprave, ki ga sestavljajo direktorji programov, direktorji sektorjev ter predsednik in član uprave. Glavna naloga članov kolegija je, da samostojno v okviru pooblastil vodijo področja za katera so odgovorni.

Kot nejavna delniška družba smo si v preteklosti prizadevali za kar najbolj transparentno poslovanje in korektno obveščanje delničarjev ter drugih deležnikov o dogajanju v podjetju. Z uvrstitvijo naših delnic na borzo v letu 2011 smo v družbi začeli uvajati še strožje standarde korporacijskega upravljanja in s tem prilagodili naše poslovanje na zakonsko regulativo, borzna pravila in visoke standarde, ki veljajo v okolju. Tako sedaj poslujemo kot javna delniška družba.

Že v postopku priprave uvrstitve delnic na borzo smo imenovali osebo, ki je v podjetju odgovorna za odnose z vlagatelji. Vlagatelje in drugo zainteresirano javnost o vseh dogodkih v podjetju obveščamo preko borznega sistema SEOnet in spletne strani izdajatelja. Prenovljena je bila tudi spletna stran za vlagatelje, ki po novem nudi obširne in ažurne informacije o tematiki, ki zanima to ciljno skupino. S tem smo še povečali transparentnost svojega delovanja in vlagateljem omogočili dostop do informacij za kakovostne in preudarne naložbene odločitve.

9.1 Uprava

Družba ima dvočlansko upravo. Njen predsednik je Darko Hrastnik, ki je bil imenovan 31.1.2014, ko mu je nadzorni svet družbe podelil nov petletni mandat za obdobje od 1.6.2014 do 31.5.2019. Funkcijo predsednika uprave opravlja drugič, pred tem je bil dvakrat član uprave. Branko Bračko je bil kot član uprave imenovan 15.11.2012 z mandatom do 14.11.2017. Funkcijo člana uprave opravlja prvič.

Podatki o delovnih in vodstvenih izkušnjah članov uprave

Darko Hrastnik, predsednik uprave

Izobrazba: univerzitetni diplomirani inženir metalurgije

Delovne in vodstvene izkušnje:

2000–	Unior	
2012–		Predsednik uprave
2009–2012		član uprave
2007–2009		izvršilni direktor programa Ročno orodje
2004–2007		direktor programa Ročno orodje
2002–2003		član uprave
2000–2002		pomočnik direktorja programa Odkovki, odgovoren za področja: sinter, obdelava odkovkov v Slovenskih Konjicah, hladno kovanje in zahtevnejše projektne naloge
1999–2008	Višja strokovna šola v Celju, izredni predavatelj za predmet ekonomika in menedžment	
1996–2000	MPP Livarna, d.o.o., Maribor, generalni direktor	
1994–1996	TAM Metalurgija, d.o.o., direktor marketinga	

1994–1994	Livarna Ferralit, d.o.o., Žalec, vodja proizvodnje
1989–1993	Livarna, d.o.o., Štore
1992–1993	tehnični direktor
1989–1992	razvojni oddelek

Branko Bračko, član uprave

Izobrazba: univerzitetni diplomirani inženir strojništva

Delovne in vodstvene izkušnje:

2012–	UNIOR d.d., član uprave
2009–2012	UNIOR Formingtools d.o.o. Kragujevac (Srbija), direktor
2009–2012	UNIOR d.d., namestnik izvršilnega direktorja programa Strojna oprema
2008–2009	Weba Maribor d.o.o., prokurist
2002–2007	UNIOR d.d., pomočnik direktorja programa Strojna oprema
2001–2002	MPP Tehnološka oprema d.o.o. Maribor, pomočnik direktorja
1994–2001	Unior d.d., program Strojna opreme, vodja tehnologije, vodja obdelave, vodja montaže, vodja proizvodnje
1992–1994	Carrera Optyl d.o.o. Ormož, pomočnik vodje proizvodnje

9.2 Kolegij uprave

Kolegij sestavljajo člani uprave, direktorji programov in sektorjev ter ostali člani kolegija, vabljeni s strani uprave. Glavne naloge članov kolegija so samostojno vodenje posameznega programa oziroma službe. Kolegij tesno sodeluje z upravo in izvršuje njene naloge na strateški in operativni ravni, deluje pa tudi kot posvetovalno telo uprave.

Kolegij družbe sestavljajo:

- Darko Hrastnik, univ. dipl. inž. metal. mater., predsednik uprave,
- Branko Bračko, univ. dipl. inž. str., član uprave,
- Robert Ribič, univ. dipl. inž. str., direktor programa Odkovki,
- Danilo Loriger, univ. dipl. inž. kem. teh., direktor programa Ročno orodje,
- Andrej Purgaj, univ. dipl. inž. str., direktor programa Strojna oprema,
- Barbara Soršak, univ. dipl. ekon., direktorica programa Turizem,
- Marjan Korošec, dipl. org. menedž. in inž. str., direktor sektorja za splošne zadeve,
- mag. Bogdan Polanec, finančni direktor,
- mag. Boštjan Slapnik, direktor nabave,
- Zlatko Zobovič, univ. dipl. ekon., direktor kontrolinga,
- mag. Rok Planinšec, direktor sektorja ITS,
- mag. Andrej Kokol, direktor sektorja za strateški razvoj, množično inoviranje in podjetništvo,
- Ivan Bašič, dipl. org. menedž. in ing. elekt., direktor vzdrževanja,
- Dani Kukovič, univ. dipl. inž. elekt., direktor sektorja energetika,
- Patricija Sedmak, univ. dipl. ekon., vodja notranje revizije.

9.3 Nadzorni svet

Nadzorni svet družbe deluje v okviru pooblastil, kot jih daje 280. člen Zakona o gospodarskih družbah. Njegova glavna naloga v dvotirnem sistemu je nadzor poslov uprave in s tem varovanje interesov deležnikov v podjetju.

Na 17. skupščini družbe je bil 17.7.2013 izvoljen nov šestčlanski nadzorni svet z mandatnim obdobjem štirih let od 13.12.2013 do 12.12.2017.

Predstavniki kapitala v nadzornem svetu so:

- mag. Branko Pavlin (predsednik),
- mag. Franc Dover (namestnik),
- prof. dr. Marko Pahor in
- Drago Rabzelj, univ.dipl.ekon..

Predstavnik zaposlenih pa sta:

- mag. Marjan Adamič in
- Darko Dujmović univ.dipl.inž.str..

Nadzorni svet družbe ima oblikovani dve komisiji in sicer revizijsko komisijo in kadrovske komisijo.

Revizijska komisija deluje v sestavi:

- Drago Rabzelj, univ.dipl.ekon. (predsednik),
- prof. dr. Marko Pahor (namestnik),
- mag. Marjan Adamič in
- Gregor Korošec, univ.dipl.ekon. (zunanji član).

Kadrovska komisija deluje v sestavi:

- mag. Franc Dover (predsednik),
- mag. Branko Pavlin (namestnik) in
- Darko Dujmović, univ.dipl.inž.str..

9.4 Skupščina

Skupščina delničarjev je najvišji organ družbe, kjer se neposredno uveljavlja volja delničarjev in sprejemajo ključne odločitve. Vsaka delnica družbe prinaša en glas, glasovalne pravice pa nimajo lastne delnice. Družba nima izdanih prednostnih delnic ali delnic, ki bi imele omejene glasovalne pravice.

Uprava družbe skliče skupščino delničarjev praviloma enkrat na leto, v juniju ali juliju, z objavo na spletni strani AJ PES, SEOnet-u in na spletni strani družbe – vsaj trideset dni pred zasedanjem. Pravico do udeležbe in glasovanja na skupščini imajo vsi delničarji, ki so vpisani v delniško knjigo družbe na presečni dan, ki je objavljen v sklicu ter njihovi zastopniki in pooblaščenici. Celotno gradivo za skupščino je na vpogled na sedežu družbe od sklica do zasedanja.

Uprava delničarjem na skupščini predstavi vse potrebne informacije za presojo posameznih točk dnevnega reda, pri čemer upošteva zakonske in morebitne druge omejitve glede njihovega razkrivanja.

V letu 2016 je bila 20. redna seja skupščine 8. junija 2016 delničarji pa so na njej:

- obravnavali informacijo o letnem poročilu, mnenju revizorja in pisnemu poročilu nadzornega sveta o letnem poročilu,
- odločali o dobičku za poslovno leto 2015, podelitvi razrešnice upravi in nadzornemu svetu,
- odločali o imenovanju revizijske družbe za leto 2016 ter
- odločali o spremembah in dopolnitvah Statuta družbe UNIOR d.d..

Obvestilo o sklepih skupščine je bilo objavljeno 8.6.2016 na SEOnet-u in spletni strani družbe.

9.5 Trgovanje z delnicami uprave in nadzornega sveta

V družbi UNIOR d.d. imajo notranji lastniki (zaposleni, uprava in nadzorni svet) skupaj 7,98-odstotni lastniški delež, pri čemer ima uprava skupaj v lasti 0,06, nadzorni svet pa 0,2 odstotka delnic družbe. V zadnjem koledarskem letu (september 2015 – september 2016) se število delnic in deleži lastništva delnic v lasti uprave in nadzornega sveta niso spremenili, kar je prikazano v spodnji tabeli.

Trgovanje z delnicami uprave in nadzornega sveta

	Lastništvo		Neto
	30.09.2016	30.09.2015	nakupi v letu
Darko Hrastnik	1.505	1.505	0
Branko Bračko	250	250	0
Uprava skupaj	1.755	1.755	0
mag. Branko Pavlin	0	0	0
mag. Franc Dover	0	0	0
prof. dr. Marko Pahor	0	0	0
Drago Rabzelj	0	0	0
mag. Marjan Adamič	5.154	5.154	0
Darko Dujmović	658	658	0
Nadzorni svet skupaj	5.812	5.812	0
Skupno število izdanih delnic	2.838.414	2.838.414	

Kot javna delniška družba imamo oblikovan seznam oseb, ki so jim dostopne notranje informacije. Te osebe imajo tudi omejitve trgovanja pred javno objavo skladno z zakonodajo in pravili Ljubljanske borze vrednostnih papirjev.

9.6 Izjava o upravljanju družbe in skladnosti upravljanja družbe z določbami Kodeksa upravljanja javnih delniških družb

Uprava in nadzorni svet družbe UNIOR Kovaška industrija d.d. izjavljata, da je bilo v obdobju januar – september 2016, upravljanje družbe skladno z Zakonom o gospodarskih družbah, Zakonom o trgu finančnih instrumentov, Pravili Ljubljanske borze ter drugimi veljavnimi predpisi.

Izjava o upravljanju družbe je sestavni del letnega poročila za leto 2015.

Sistem vodenja in upravljanja UNIOR d.d., zagotavlja usmerjanje in omogoča nadzor nad družbo in njenimi odvisnimi družbami. Določa razdelitev pravic in odgovornosti med organi upravljanja; postavlja pravila in postopke za odločanje glede korporativnih zadev družbe; zagotavlja okvir za postavljanje, doseganje in spremljanje uresničevanja poslovnih ciljev ter uveljavlja vrednote, načela in standarde poštenega ter odgovornega odločanja in ravnanja v vseh vidikih našega poslovanja.

Sistem vodenja in upravljanja je sredstvo za doseganje dolgoročnih strateških ciljev družbe in način, s katerim uprava in nadzorni svet družbe UNIOR d.d., izvajata odgovornost do delničarjev in drugih deležnikov družbe. Vizija in cilj UNIOR d.d., ter njenih odvisnih družb so uvajanje sodobnih načel vodenja in upravljanja ter kar najpopolnejša skladnost z naprednimi domačimi in tujimi praksami.

9.7 Poslovna tveganja

Področje tveganja	Opis tveganja	Način obvladovanja	Izpostavljenost
razvojni proces	tveganje, da razviti izdelek ne bo imel ustreznih lastnosti	nadzor procesa razvoja in proizvodnje	zmerna
razpoložljivost proizvodnih zmogljivosti	motnje v proizvodnji, nenačrtovani zastoji	redno preventivno vzdrževanje, vlaganje v novo opremo	zmerna
zanesljivost dobaviteljev	možnost nerednih, neustreznih dobav in nekonkurenčnih cen	analiziranje posameznih dobaviteljev in sprejem ustreznih ukrepov v primeru neustreznega sodelovanja	zmerna
varovanje okolja	nevarnost izrednih dogodkov s škodnim vplivom na okolje	interni predpisi za primer izrednih dogodkov	zmerna
informacijski viri	tveganje motenj v poslovnih procesih zaradi motenj na področju informacijskih virov	varnostni pregledi in ukrepi za odpravo motenj na področju informacijskih virov	zmerna
zaposleni	tveganja pri zadržanju ključnih kadrov, pomanjkanje strokovno usposobljenih kadrov, dialog z zaposlenimi	razvoj kadrov, izobraževanje, sistematično delo s ključnim kadrom, sistem nagrajevanja, letni razgovori	zmerna
finančne naložbe	tveganje, da naložba ne vrača zahtevane donosnosti, izguba vrednosti naložbe, nevračila dolgoročnih kreditov	ustrezni poslovni načrti, nadzor nad poslovanjem, redna poročila, povezanost z dejavnostjo družbe, ustreznost zavarovanj, vnovčljivost, skrbniki podjetij	zmerna
varnost in zdravje pri delu	nevarnost nezgod in poškodb na delovnih mestih	preverjanje tehnoloških postopkov, ocenjevanje tveganosti delovnih mest	zmerna
varovanje premoženja	nevarnost odtujitve, uničenja in poškodovanja premoženja	izdelan načrt varovanja	zmerna

Med poslovnimi tveganji vključujemo tveganja s področja razvojnih procesov, razpoložljivih proizvodnih zmogljivosti, zanesljivosti dobaviteljev, varovanje okolja, informacijskih virov, zaposlenih, finančnih naložb, varnosti in zdravju zaposlenih pri delu ter varovanja premoženja.

Tveganje razvojnega procesa

Ker mora biti končni izdelek kakovosten, varen, učinkovit in ekološko prijazen, uvajamo procese, ki že v zgodnjih fazah razvoja zmanjšujejo tveganja, da bi izdelek imel negativne lastnosti. Zato uvajamo nove razvojne metode in z lastnim znanjem in izkušnjami zmanjšujemo tovrstna tveganja. Osredotočeni smo na obvladovanje tveganj, ki lahko privedejo do odpoklica proizvodov, v katerih so vgrajeni naši produkti. Produktna tveganja omejujemo s sistemi razvoja in zagotavljanja kakovosti v okviru proizvodnih in prodajnih procesov ter z zavarovanjem proizvajalčeve odgovornosti za izdelke in zavarovanje stroškov odpoklica proizvodov s tržišča (recall).

Razpoložljivost proizvodnih zmogljivosti

Kakovostno, zanesljivo in varno delovanje proizvodnih zmogljivosti zagotavljamo z rednim vzdrževanjem proizvodne opreme in energetske infrastrukture. K zmanjševanju tveganja pripomore tudi sistem usposabljanja in izpopolnjevanja znanja tehničnega osebja.

Zanesljivost dobaviteljev

Pomembne surovine za proizvodnjo dobavlja omejeno število dobaviteljev. To nam zagotavlja varne, kakovostne in konkurenčne dobave. Dobavitelje analiziramo, na podlagi analiz se tudi skupaj s poslovnimi partnerji dogovorimo za ukrepanje.

Varovanje okolja

Tvorno sodelujemo pri ozaveščanju lokalne in širše družbene skupnosti ter sodelujemo z okoljevarstvenimi organizacijami ter različnimi projekti.

Informacijski viri

Med tveganji informacijskega sistema so pomembna tveganja morebitnih motenj v delovanju aplikativne in systemske programske opreme, strojne opreme ter komunikacijskih in omrežnih povezav v sistemu. Pozornost posvečamo tudi tveganjem, povezanim z informacijsko varnostjo.

Učinke teh tveganj obvladujemo z:

- upravljanje IT (krovni dokument)
- varnostnim forumom
- elementarnimi varnostnimi politikami po ISO 27001:2005
- procedure-kontrole
- ocena tveganja po ISO 27001:2005

Zaposleni

Na področju kadrovske poslovne tveganj posvečamo posebno pozornost socialnem dialogu z zaposlenimi, pomanjkanju strokovno usposobljenih kadrov in izgubi ključnih kadrov. Tovrstna tveganja omejujemo z izvajanjem letnih razgovorov s sodelavci, z izobraževanjem, ustreznim sistemom nagrajevanja in drugimi ukrepi. Zaradi neprisotnosti na delu se srečujemo z obvladovanjem tveganj morebitnega motenega izvajanja poslovnih procesov. Tem tveganjem se poskušamo izogniti z vključevanjem sodelavcev v zdravstveno-preventivne programe ter z upoštevanjem zdravega in varnega dela.

Finančne naložbe

Finančne naložbe predstavljajo naložbe v druga podjetja, dana posojila in depozite. Pri tveganju finančnih naložb je ključnega pomena natančno in skrbno načrtovanje ter skladnost naložb z dejavnostjo družbe. Pri naložbenju v družbi izdelamo elaborate, ki opredelijo ekonomsko, poslovno in finančno upravičenost posamezne naložbe. Prav tako izdelamo srednjeročne ali dolgoročne poslovne načrte, ki so osnova za spremljanje učinkovitosti in uspešnosti naložb. Pri danih posojilih posvečamo posebno skrb kvalitetnemu zavarovanju takšne naložbe. Naložbe družbe imajo tudi skrbnike in odgovorne osebe.

Varnost in zdravje pri delu

Redno izvajamo ocene tveganja na delovnih mestih ter tveganja, ki izhajajo iz posameznih tehnoloških postopkov.

Varovanje premoženja

Za obvladovanje varnosti premoženja je bil izdelan načrt varovanja. Izvedena je bila ocena ogroženosti posameznih objektov. V oceni je upoštevana verjetnost nastanka določenega dogodka, verjetnost pravočasnega odkritja in možnost za odpravo posledic.

Zavarovanje premoženja in odgovornosti

Družba Unior s premoženjskimi zavarovanji zagotavlja finančno nadomestilo za:

- škode na premoženju, ki so posledica delovanja naravnih sil, tehničnih lastnosti proizvodov in človeškega dejavnika,
- škode iz naslova opravljanja dejavnosti do zaposlenih in obiskovalcev turističnih centrov,
- škode iz naslova proizvajalčeve odgovornosti za izdelke proizvedene na programih Odkovki in Ročno orodje.

10 Poslovno poročilo

10.1 Razmere v gospodarstvu

Letošnja globalna gospodarska rast ostaja sorazmerno stabilna ob nekoliko šibkejši aktivnosti v razvitih državah in postopnem okrevanju v posameznih razvijajočih državah izvoznicah surovin. Prve ocene Eurostata kažejo, da se je povprečni evrski bruto družbeni proizvod v tretjem četrletju v primerjavi z drugim okrepil za 0,3 odstotka, na medletni ravni (v primerjavi s tretjim četrletjem lani) pa je povprečni evrski BDP zrasel za 1,6 odstotka. Povprečni BDP celotne EU-28 se je po objavljenih prvih ocenah v tretjem četrletju povečal za 0,4 odstotka glede na prejšnje četrletje ter za 1,8 odstotka glede na tretje četrletje lani. V tem obdobju je ameriški BDP zrasel za 2,9 odstotka, kitajski pa za 6,7 odstotka.

Gospodarske razmere v Sloveniji se še naprej izboljšujejo. Medletna gospodarska rast je nad evrskim povprečjem, glavni dejavnik rasti pa je industrija. Hkrati se močneje kot lani krepi tudi domača končna potrošnja, saj so gospodinjstva še povečala nakupe trajnih proizvodov, kar jim med drugim omogoča nekoliko hitrejšo okrevanje realnega razpoložljivega dohodka. Ta rast sovпада z ugodnimi gibanji na trgu dela, z rastjo zaposlovanja in mase plač.

Konec septembra je bilo na Zavodu RS za zaposlovanje registriranih 95.125 brezposelnih, kar je 2,8 odstotka manj kot avgusta in 9,2 odstotka manj kot septembra lani. Število brezposelnih se je znižalo osmi mesec zapored, v prvih devetih mesecih leta pa je na letni ravni upadlo za 7,9 odstotka.

Septembra je prešla slovenska medletna inflacija z 0,2% prvič po dveh letih bolj zanesljivo v pozitivno območje. Na to je vplivalo predvsem postopno umirjanje negativnih medletnih stopenj cen energentov, medtem ko so porasle cene hrane in še bolj cene storitev, zadnje na 2%, kar je visoko nad primerljivo evrsko stopnjo. Kljub temu smo v Sloveniji v letošnjem letu še imeli deflacijo, ki je v povprečju devetih mesecev dosegla -0,3% v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta.

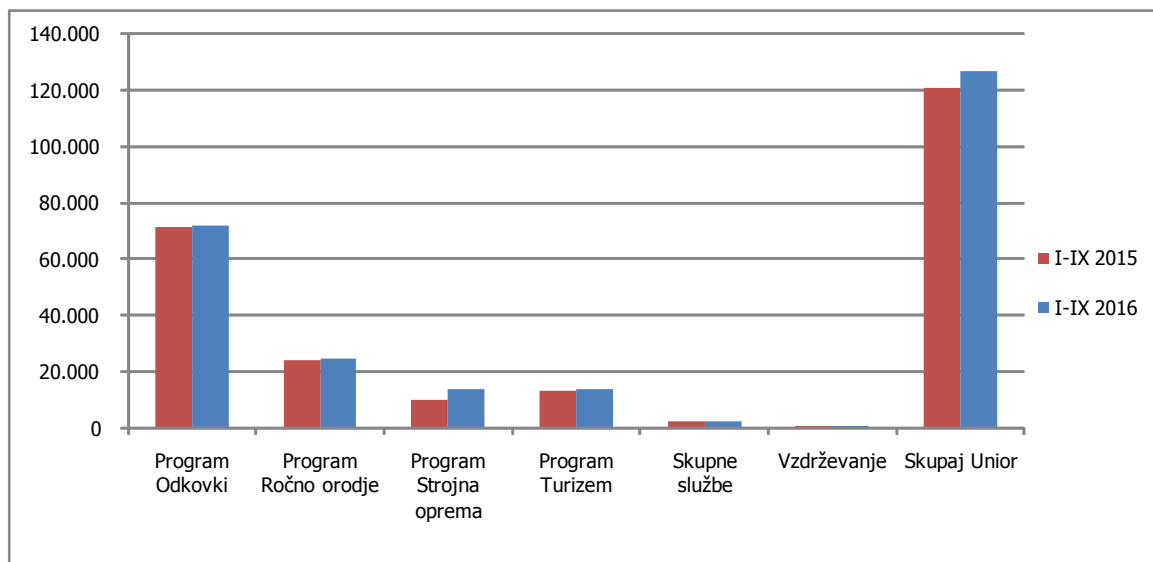
V Evropski Uniji se je julija prekinilo 34 mesecev trajajoče obdobje nenehne rasti prodaje novih avtomobilov glede na enak mesec preteklega leta, vendar se povpraševanje po novih avtomobilih v EU še naprej povečuje. V septembru je bilo v primerjavi s septembrom lani za 7,2 odstotka več novih registracij, skupno število 1,46 milijonov prodanih vozil pa pomeni celo najvišji septembrski rezultat prodaje avtomobilov v zgodovini. V devetih mesecih letošnjega leta se je število registracij novih avtomobilov v EU zvišalo za 8 odstotkov na 11,2 milijonov vozil, pri čemer so vsa pomembnejša tržišča zabeležila rast prodaje.

10.2 Prodaja

Prihodki od prodaje družbe UNIOR d.d. so v devetih mesecih leta 2016 znašali 126,9 milijonov evrov in so za 4,9 odstotke večji kot v enakem obdobju preteklega leta. Prihodki imajo nižjo rast, kot bi bila dejanska, ker dosegamo nižje prodajne cene odkovkov zaradi nižjih borznih cen jeklenega odpada in legirnih elementov na programu Odkovki, ki pa na drugi strani vplivajo tudi na nižje nabavne cene jekla. Vsi programi so zabeležili večjo prodajo kot v preteklem letu, vrednostno pa je največje povečanje na programu Strojna oprema zaradi cikla zaključevanja in odpreme projektov. K rasti prodaje na kovinskih programih sta največ prispevala relativno stabilen trg svetovne avtomobilske industrije, katera je na teh programih glavni odjemalec in pospešene prodajne aktivnosti. Višji so tudi prihodki na programu Turizem, ki je zaradi ugodnih vremenskih razmer, ugodnejše splošno gospodarske situacije in dodatnih prodajnih aktivnosti v času zimske in poletne sezone dosegel večjo prodajo kot v enakem obdobju preteklega leta.

Prihodki od prodaje po programih

(v tisoč EUR)	I-IX 2016	I-IX 2015
Program Odkovki	72.155	71.328
Program Ročno orodje	24.564	24.059
Program Strojna oprema	13.884	9.865
Program Turizem	13.856	13.328
Skupne službe	2.327	2.296
Vzdrževanje	101	120
Skupaj Unior	126.887	120.996

Prihodki od prodaje so na programu Odkovki porasli za 1,2 odstotek, kar vrednostno predstavlja rast za 0,8 milijona evrov. Rast na programu Ročno orodje je 2,1 odstotna, na programu Strojna oprema pa so prihodki porasli za 40,7 odstotkov, kar pomeni, da so odpreme dokončanih projektov končnim kupcem v polnem teku. Program Turizem je zabeležil 4 odstotno rast prihodkov v primerjavi z devetimi meseci preteklega leta, medtem ko je v devetih mesecih leta 2015 v primerjavi z devetimi meseci leta 2014 program Turizem zabeležil 6,5 odstotno rast.

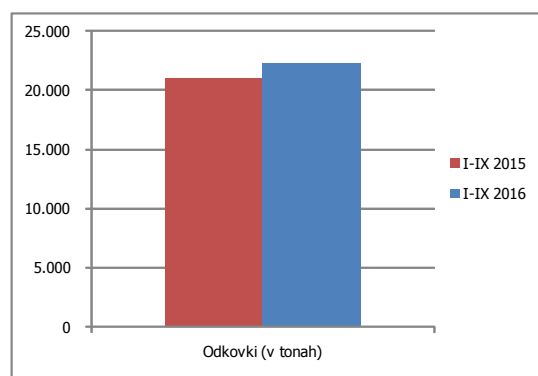
10.3 Proizvodnja in storitve

Proizvodnja se je na vseh programih v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta povečala. Na programu Odkovki je bila proizvodnja v tonah večja za 6,2 odstotkov, program Ročno orodje pa je v kosih proizvedel prav tako za 6,2 odstotkov več kot v devetih mesecih preteklega leta. Program Strojna oprema, kjer proizvodnjo merimo v opravljenih urah, je le-teh opravil za 12,1 odstotkov več kot v devetmesečju preteklega leta. Število nočitev je večje za 4,7 odstotke kar predstavlja več kot 7 tisoč več opravljenih nočitev kot v enakem obdobju preteklega leta.

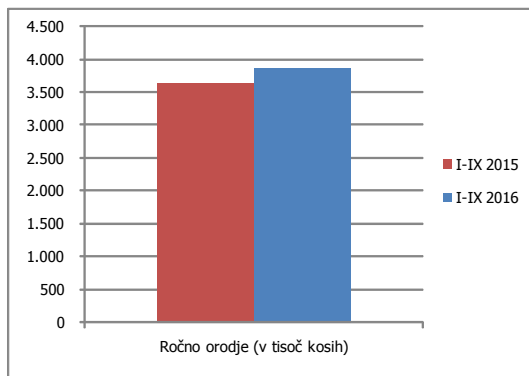
Proizvodnja in storitve po programih

	I-IX 2016	I-IX 2015
Odkovki (v tonah)	22.268	20.966
Odkovki (v tisoč kosih)	59.211	57.447
Ročno orodje (v tonah)	2.062	1.781
Ročno orodje (v tisoč kosih)	3.866	3.641
Strojna oprema (opravljene ure)	50.082	44.666
Število nočitev v Turizmu	162.750	155.403

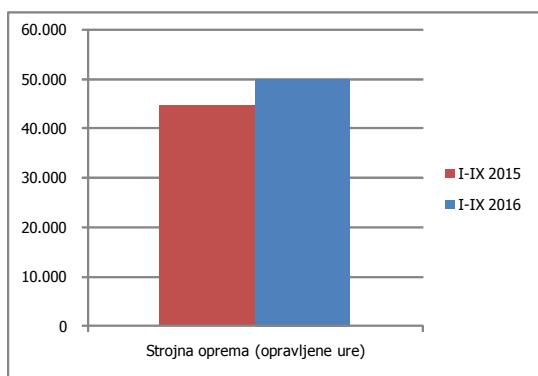
Proizvodnja Odkovki

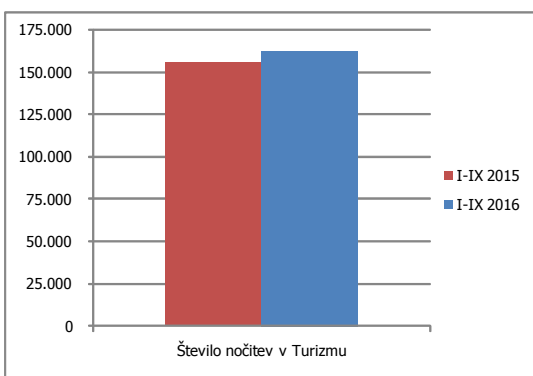
Proizvodnja Ročno orodje

Proizvodnja Strojna oprema

Proizvodnja Turizem

10.4 Uspešnost poslovanja

V devetih mesecih leta 2016 smo v družbi UNIOR d.d. ustvarili 5,2 milijonov evrov dobička, kar je za 35,5 odstotkov oziroma za 1,4 milijona evrov več kot v enakem obdobju leta 2015. Kosmati donos je prav tako večji in sicer za 7,6 milijonov evrov, kar predstavlja 6,1 odstotni porast. Razlog je v večji prodaji in povečanju vrednosti zalog, saj so se v devetih mesecih leta 2016 povečale za 2,4 milijona evrov, medtem ko so se obdobju devetih mesecev leta 2015 zaloge povečale za 380 tisoč evrov. Povečanje zalog izvira v glavnem iz večje proizvodnje na programu Strojna oprema, ki še ni dokončana in odpremljena. Poslovni stroški so porasli sorazmerno s kosmatim donosom.

Prodaja in donosnost družbe Unior

(v tisoč EUR)	I-IX 2016	I-IX 2015
Prihodki od prodaje	126.887	120.996
Poslovni stroški	123.503	116.372
EBIT	8.102	7.647
EBITDA	15.728	14.649
Čisti poslovni izid	5.178	3.821

Tudi v letu 2016 je ostal temeljni cilj varovanje denarnega toka in zagotavljanje stalne plačilne sposobnosti podjetja, s poudarkom na izpolnjevanju obveznosti do zaposlenih, poslovnih partnerjev in bank. Vse zaveze do bank, opredeljene v Generalni pogodbi o finančnem prestrukturiranju redno izpolnjujemo.

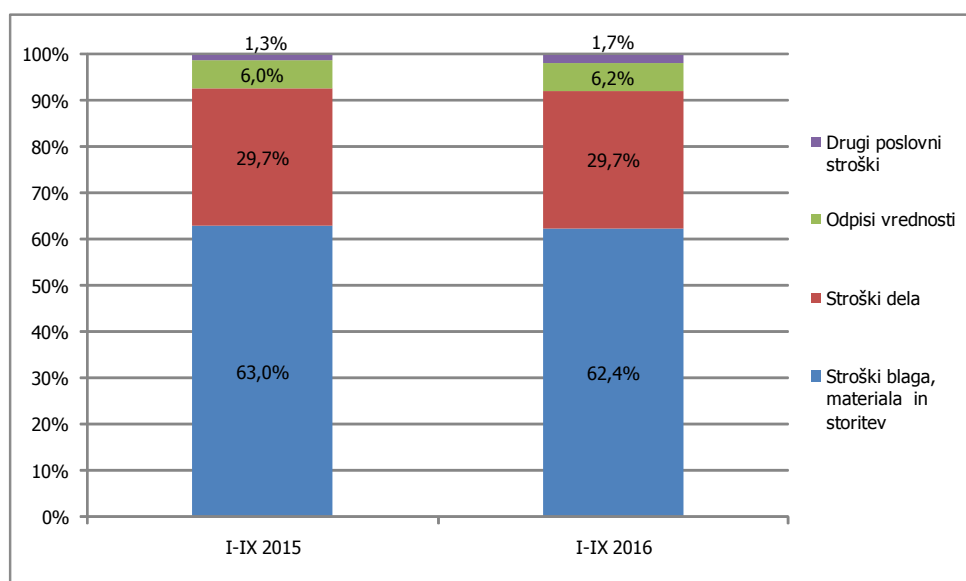
V mesecu juliju 2013 smo uspešno zaključili finančno prestrukturiranje, ko smo z dvanajstimi poslovnimi bankami dosegli dogovor in sklenili Generalno pogodbo o finančnem prestrukturiranju, ki nam do leta 2019 zagotavlja stabilen denarni tok, pogoje za doseganje zastavljenih ciljev in dolgoročno poslovno stabilnost družbe. V letu 2013 je tako družba imela tudi moratorij na odplačilo glavnih kreditov. V obdobju do leta 2019 se bo družba UNIOR d.d. v skladu s pogoji Generalne pogodbe o finančnem prestrukturiranju razdolžila na 70,9 milijonov evrov dolga in sicer z rednimi odplačili do bank v višini 30,4 milijonov, do SID Banke d.d. v višini 12,1 milijonov in z izrednimi odplačili v višini 28,7 milijonov evrov iz prodaje poslovno nepotrebne premoženja. Prav tako je s Pogodbo zagotovljen garancijski potencial za potrebe proizvodnje programa Strojna oprema, ki ga bodo poslovne banke zagotavljale skupaj s SID Banko d.d.. Družba je letih 2014 in 2015, kot tudi v prvih devetih mesecih leta 2016 odplačala vse z Generalno pogodbo dogovorjene obroke kreditnih obveznosti do bank in se v letu 2016 dodatno neto razdolžila za 3,1 milijone evrov.

Tako načrtana strategija daje trdno osnovo za izboljšanje prihodnjega poslovanja. Sicer pa je glede na zahtevne tržne razmere družba uvedla vrsto hitrih ukrepov, s katerimi je uspela v letu 2013 prihraniti 7,5 milijonov evrov. Ukrepe skupaj z novimi smo nadaljevali tudi v letu 2014, ko smo prihranili še dodatne 4,7 milijone evrov in v letu 2015, ko smo prihranili še 4,7 milijone evrov, kar se je neposredno izrazilo na boljšem izidu iz poslovanja. S projektom nadaljujemo, v 2016 je načrtovan dodatni prihranek v višini 2,3 milijona evrov. Tako kot v preteklih letih, je družba tudi v devetih mesecih leta 2016 dosegla vse z Generalno pogodbo zastavljene ključne kazalnike poslovanja.

Struktura poslovnih odhodkov

Poslovni odhodki so se v prvih devetih mesecih leta povečali za 6,1 odstotkov, vendar je njihovo povečanje skladno z rastjo kosmatega donosa, ki je prav tako večji za 6,1 odstotkov. Struktura odhodkov po vrstah glede na enako obdobje preteklega leta ostaja skoraj nespremenjena.

(v tisoč EUR)	I-IX 2016	I-IX 2015
Stroški blaga, materiala in storitev	77.099	73.279
Stroški dela	36.623	34.584
Odpisi vrednosti	7.626	7.002
Drugi poslovni stroški	2.154	1.507
Skupaj poslovni odhodki	123.503	116.372

Stroški blaga, materiala in storitev so bili skupaj višji za 5,2 odstotka. Obvladovano rast gre v veliki meri pripisati skrbnemu načrtovanju, strukturi prodaje in optimiranju zalog. Stroški dela so porasli za 5,9 odstotkov, kar je posledica večjega števila zaposlenih iz opravljenih ur (0,5 odstotka oziroma za 11 zaposlenih več), napredovanj in porasta dodatka za delovno dobo (dodatno leto) ter zaradi eskalacije (povišanje plač vsem zaposlenim na podlagi kolektivne pogodbe) s 1.2.2015 za 2,1 odstotka, kar se je odrazilo v večji povprečni plači v družbi. Prav tako je v stroških dela za 205,2 odstotkov oziroma vrednostno za 290 tisoč evrov višje oblikovanje rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja kot v devetih mesecih preteklega leta. V devetih mesecih 2016 pa je tudi za 8 ur (0,5 odstotka) več plačanih ur kot v devetih mesecih leta 2015, kar prav tako vpliva na višji strošek dela. Odpisi vrednosti ter drugi poslovni stroški so glede na preteklo leto skoraj nespremenjeni.

Ugodnejša gibanja na področju poslovnih prihodkov in odhodkov sta se izrazila tudi v rezultatu iz poslovanja (EBIT), ki je znašal 8,1 milijonov evrov. V primerjavi z devetimi meseci leta 2015 je porasel za 6 odstotkov in je tudi 0,8 odstotka nad načrtovanim za primerljivo obdobje devetih mesecev.

Neto finančni odhodki so v devetih mesecih znašali 2,9 milijona evrov. Odhodki za obresti iz finančnih obveznosti so znašali 3,4 milijone evrov in so za 11,2 odstotkov nižji kot v devetih mesecih preteklega leta.

Produktivnost

Produktivnost (v EUR)

(v EUR)	I-IX 2016	I-IX 2015
Kosmati donos na zaposlenega	64.072	60.704
Bruto dodana vrednost na zaposlenega	25.488	24.098

Produktivnost v družbi merimo s kosmatim donosom na zaposlenega, ki je v primerjavi s prvimi devetimi meseci leta 2015 večja za 5,5 odstotkov. Trend rasti (5,8 odstotkov) in doseganje vrednosti izpred krize izkazuje tudi drugi kazalec – bruto dodana vrednost na zaposlenega.

10.5 Kazalniki poslovanja

	UNIOR d.d.		Skupina UNIOR	
	I.-IX. 2016	I.-IX. 2015	I.-IX. 2016	I.-IX. 2015
Stopnja lastniškosti financiranja (kapital / obveznosti do virov sredstev)	0,398	0,375	0,447	0,420
Stopnja dolgoročnosti financiranja (kapital + dolgoročni dolgovi + dolgoročne rezervacije) / obveznosti do virov sredstev)	0,817	0,812	0,810	0,798
Stopnja osnovnosti investiranja (osnovna sredstva po neodpisani vrednosti / sredstva)	0,512	0,502	0,557	0,552
Stopnja dolgoročnosti investiranja (osnovna sredstva po neodpisani vrednosti + nabljene nepremičnine + dolgoročne finančne naložbe + dolgoročne poslovne terjatve) / sredstva)	0,651	0,637	0,639	0,634
Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev (kapital / osnovna sredstva po neodpisani vrednosti)	0,777	0,749	0,803	0,759
Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti – hitri koeficient (likvidna sredstva / kratkoročne obveznosti)	0,025	0,028	0,113	0,079
Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti – pospešeni koeficient (likvidna sredstva + kratkoročne terjatve) / kratkoročne obveznosti)	0,718	0,808	0,827	0,765
Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti – kratkoročni koeficient (kratkoročna sredstva / kratkoročne obveznosti)	2,009	1,971	2,011	1,851
Koeficient gospodarnosti poslovanja (poslovni prihodki / poslovni odhodki)	1,066	1,066	1,100	1,090
Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala (čisti dobiček poslovnega leta / povprečni kapital brez čistega poslovnega izida proučevanega leta)	0,048	0,036	0,075	0,060
Koeficient dividendnosti osnovnega kapitala (vsota dividend za poslovno leto / povprečni osnovni kapital)	0,000	0,000	0,000	0,000

10.6 Ključni kazalniki poslovanja (KPI – Key Performance Indicators)

Družba Unior d.d. je 22. julija 2013 z 12 poslovnimi bankami uspešno zaključila pogajanja o finančnem prestrukturiranju in z vsemi bankami podpisala Generalno pogodbo o finančnem prestrukturiranju.

Podpisana pogodba družbi do leta 2019 zagotavlja stabilen denarni tok, pogoje za doseganje zastavljenih ciljev in dolgoročno poslovno stabilnost.

V skladu s členoma 2.1.14 in 10.2 Generalne pogodbe mora družba bankam podpisnicam trimesečno poročati o finančnih zavezah, ki vsebujejo tudi izpolnjevanje ključnih kazalnikov poslovanja. Ključni kazalniki poslovanja za poročanje bankam so se skladno s točko 1.č Dodatka št. 2 h Generalni pogodbi o finančnem prestrukturiranju z dne 16.5.2016 spremenili.

Ključni kazalniki poslovanja doseženi v devetih mesecih leta 2016 so:

Ključni kazalniki poslovanja (KPI - Key Performance Indicators)

Doseganje za UNIOR d.d.

KPI	Kriterij	Mejna vrednost 2016	Doseženo I-IX 2016	Odstopanje od mejne vred.	Opombe
NFD/EBITDA	Doseganje manjšega ali enakega razmerja	7,6			Spremljava kazalnika le na letnem nivoju
% kapitala	Doseganje večjega ali enakega %	34%	39,8%	5,8 od.točke	
Investicije (CAPEX) za Program Turizem	Maksimalno dovoljeni znesek	1,500 mio EUR	0,510 mio EUR	-66%	Kumulativna vrednost investicij za leti 2016 in 2017 znaša 2,0 mio EUR

Doseganje za Skupino UNIOR

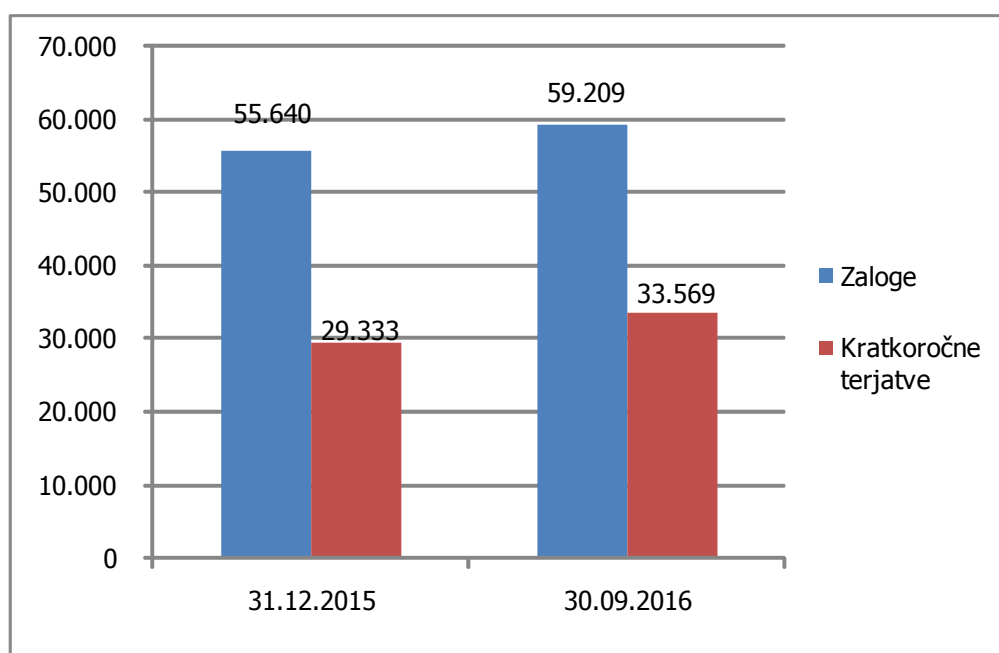
KPI	Kriterij	Mejna vrednost 2016	Doseženo I-IX 2016	Odstopanje od mejne vred.	Opombe
NFD/EBITDA	Doseganje manjšega ali enakega razmerja	5,1			Spremljava kazalnika le na letnem nivoju
% kapitala	Doseganje večjega ali enakega %	38%	44,7%	6,7 od.točke	

Družba je v devetih mesecih leta 2016 izpolnila vse kazalnike določene z Generalno pogodbo.

10.7 Finančni položaj

Skupna sredstva družbe so se v devetih mesecih leta 2016 v primerjavi s koncem leta 2015 zaradi povečanega obsega prodaje in proizvodnje (zaloge) povečala za 2,1 odstotka oziroma za 5,9 milijonov evrov, tako da bilančna vsota znaša 284,6 milijonov evrov. Dolgoročna sredstva so se zvišala za 0,9 odstotka oziroma za 1,6 milijona evrov, kratkoročna sredstva pa za 4,3 milijone evrov oziroma za 4,6 odstotke.

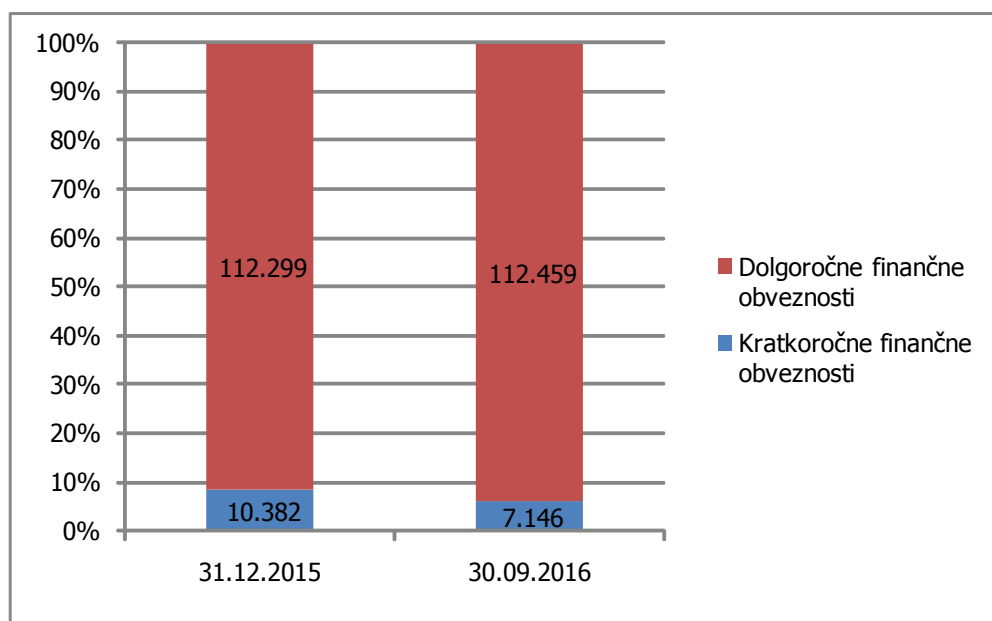
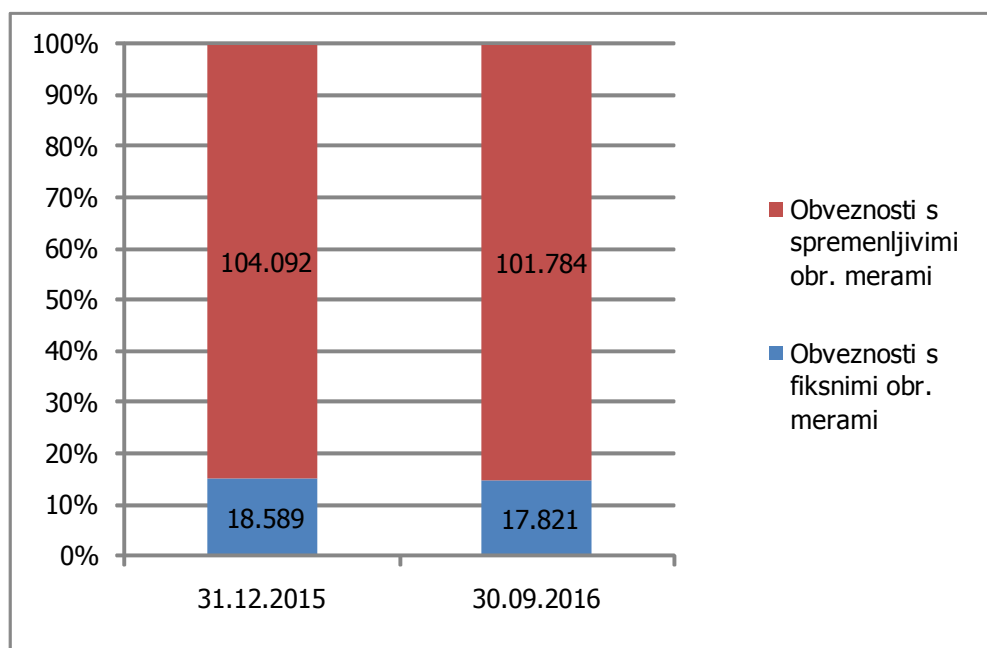
Gibanje zalog in terjatev družbe (v tisoč EUR)

Kapital družbe se je v devetih mesecih leta 2016 povečal za 5 milijonov evrov, kar je posledica čistega poslovnega izida tekočega obdobja in spremembe presežka iz prevrednotenja. Delež kapitala se je tako v virih povečal iz 37,5 odstotkov po stanju konec leta na 39,8 odstotkov na dan 30.9.2016.

Finančne obveznosti so se v devetih mesecih neto zmanjšale za 3,1 milijone evrov in sicer zmanjšanje predstavlja odplačilo glavnice kreditov v devetih mesecih leta 2016 v skupni višini 6,8 milijonov evrov in na drugi strani najetje novega kratkoročnega kredita za financiranje obratnih sredstev na programu Strojna oprema ter povečanje finančnega najema za 3,7 milijone evrov.

Tudi ročnostna struktura prejetih posojil je ostala bolj ali manj nespremenjena. Konec septembra so kratkoročna posojila predstavljal 6 odstotkov vseh najetih posojil. Glede na vrsto obrestne mere predstavljajo najeta posojila s fiksno obrestno mero 14,9 odstotkov vseh najetih posojil, njihov delež pa se je v primerjavi s koncem leta 2015 zmanjšal za 0,2 odstotni točki.

Ročnostna struktura finančnih obveznosti (v tisoč EUR)**Struktura finančnih obveznosti glede na spremenljivost obrestnih mer (v tisoč EUR)**

Poslovne obveznosti so se glede na stanje konec leta 2015 povečale za 5,6 odstotkov in znašajo 41,3 milijonov evrov.

10.8 Naložbe

V devetih mesecih leta 2016 smo izvedli za 8 milijonov evrov naložb v nova osnovna sredstva, od tega 571 tisoč evrov v obliki lastnih proizvodov. Skupna vrednost naložb se je v primerjavi s prvimi devetimi meseci leta 2015 zvišala za 3,3 milijona evrov. Največje vlaganje predstavlja izgradnja novih proizvodnih prostorov za potrebe programov Strojna oprema in Odkovki.

Naložbe v osnovna sredstva in njihov delež v prihodkih od prodaje družbe

	I-IX 2016	I-IX 2015
Naložbe (v tisočih EUR)	7.977	4.652
Delež v prihodkih od prodaje (v %)	6,29	3,84

V devetih mesecih leta 2016 smo za plačila naložb namenili 7,3 milijone evrov, kar je za 2,8 milijona več kot v devetih mesecih preteklega leta.

Naložbe v povezana podjetja

V prvih devetih mesecih je bilo za 16 tisoč evrov naložb v povezana podjetja in sicer gre za konverzijo dobička skladno z ustanovitvenim aktom v kapital družbe UNIOR Tehna d.o.o. v Sarajevu.

RAČUNOVODSKO POROČILO

11 Računovodski izkazi

11.1 Bilanca stanja na dan 30.9.2016

(v EUR)	Postavka	30.09.2016	31.12.2015	30.09.2015
	SREDSTVA	284.623.034	278.718.265	291.919.035
A.	DOLGOROČNA SREDSTVA	187.272.317	185.650.879	187.065.964
I.	Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	4.480.977	5.302.740	5.147.921
1.	Dolgoročne premoženjske pravice	1.744.213	1.813.206	1.800.886
2.	Dobro ime	403.940	403.940	403.940
3.	Druge neopredmetena sredstva	0	0	0
4.	Dolgoročno odloženi stroški razvijanja	2.073.002	2.911.804	2.560.645
5.	Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve	259.822	173.790	382.450
II.	Opredmetena osnovna sredstva	141.190.070	140.430.422	141.254.785
1.	Zemljišča in zgradbe	92.932.921	96.331.189	96.499.261
a)	<i>Zemljišča</i>	<i>33.164.007</i>	<i>33.433.441</i>	<i>33.317.094</i>
b)	<i>Zgradbe</i>	<i>59.768.914</i>	<i>62.897.748</i>	<i>63.182.167</i>
2.	Proizvajalne naprave in stroji	39.314.380	43.262.070	41.393.957
3.	Druge naprave in oprema, drobni inv. in druga OOS	52.861	88.036	100.013
4.	Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo	8.889.908	749.127	3.261.554
a)	<i>OOS v gradnji in izdelavi</i>	<i>8.889.908</i>	<i>749.127</i>	<i>3.261.554</i>
III.	Naložbene nepremičnine	13.623.192	13.615.812	13.615.812
IV.	Dolgoročne finančne naložbe	22.219.899	22.149.362	23.703.120
1.	Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil	16.194.246	16.200.022	16.771.771
a)	<i>Delnice in deleži v družbah v skupini</i>	<i>12.614.405</i>	<i>12.636.005</i>	<i>13.155.704</i>
b)	<i>Delnice in deleži v pridruženih družbah</i>	<i>3.488.420</i>	<i>3.472.596</i>	<i>3.476.196</i>
c)	<i>Druge delnice in deleži</i>	<i>91.421</i>	<i>91.421</i>	<i>139.871</i>
č)	<i>Druge dolgoročne finančne naložbe</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
2.	Dolgoročna posojila	6.025.653	5.949.340	6.931.349
a)	<i>Dolgoročna posojila družbam v skupini</i>	<i>5.853.952</i>	<i>5.766.239</i>	<i>6.479.191</i>
b)	<i>Dolgoročna posojila drugim</i>	<i>171.701</i>	<i>183.101</i>	<i>452.158</i>
c)	<i>Dolgoročno nevplačani vpoklicani kapital</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
V.	Dolgoročne poslovne terjatve	3.839.070	2.262.847	2.328.395
1.	Dolgoročne poslovne terjatve do družb v skupini	3.439.950	1.945.874	1.996.531
2.	Dolgoročne poslovne terjatve do kupcev	169.137	61.751	23.395
3.	Dolgoročne poslovne terjatve do drugih	229.983	255.222	308.469
VI.	Odložene terjatve za davek	1.919.109	1.889.696	1.015.931
B.	KRA TKOROČNA SREDSTVA	97.350.717	93.067.386	104.853.071
I.	Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	0	0	0
II.	Zaloge	59.209.061	55.640.453	57.747.660
1.	Material	19.569.906	18.760.685	18.454.380
2.	Nedokončana proizvodnja	22.809.826	20.504.810	22.020.450
3.	Proizvodi	13.042.714	12.929.320	13.798.723
4.	Trgovsko blago	3.786.615	3.445.638	3.474.107
5.	Predujmi za zaloge	0	0	0
III.	Kratkoročne finančne naložbe	3.363.218	5.566.600	4.136.614
1.	Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil	0	0	0
a)	<i>Delnice in deleži v družbah v skupini</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
b)	<i>Druge delnice in deleži</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
c)	<i>Druge kratkoročne finančne naložbe</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
2.	Kratkoročna posojila	3.363.218	5.566.600	4.136.614
a)	<i>Kratkoročna posojila družbam v skupini</i>	<i>2.095.734</i>	<i>2.108.997</i>	<i>974.231</i>
b)	<i>Druge kratkoročna posojila</i>	<i>1.267.484</i>	<i>3.457.603</i>	<i>3.162.383</i>
c)	<i>Kratkoročno nevplačani vpoklicani kapital</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
IV.	Kratkoročne poslovne terjatve	33.569.062	29.332.516	41.467.435
1.	Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini	8.662.033	10.066.550	10.455.687
2.	Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	22.652.899	16.264.923	28.833.936
3.	Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	2.254.130	3.001.043	2.177.812
V.	Denarna sredstva	1.209.376	2.527.817	1.501.362

(v EUR)				
	Postavka	30.09.2016	31.12.2015	30.09.2015
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	284.623.034	278.718.265	291.919.035
A.	KAPITAL	113.200.805	108.203.859	109.603.491
I.	Vpoklicani kapital	23.688.983	23.688.983	23.688.983
1.	Osnovni kapital	23.688.983	23.688.983	23.688.983
2.	Nevpoklicani kapital (odbitna postavka)	0	0	0
II.	Kapitalske rezerve	41.686.964	41.686.964	41.686.964
III.	Rezerve iz dobička	38.559.536	38.559.536	38.559.536
1.	Zakonske rezerve	1.951.606	1.951.606	1.951.606
2.	Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže	120.190	120.190	120.190
3.	Lastne delnice in poslovni deleži (odbitna postavka)	0	0	0
4.	Statutarne rezerve	0	0	0
5.	Druge rezerve iz dobička	36.487.740	36.487.740	36.487.740
IV.	Presežek iz prevrednotenja	23.688.792	23.869.717	25.060.266
V.	Preneseni čisti dobiček	0	0	0
VI.	Prenesena čista izguba	19.601.341	23.213.178	23.213.178
VII.	Čisti dobiček poslovnega leta	5.177.871	3.611.837	3.820.920
VIII.	Čista izguba poslovnega leta	0	0	0
B.	REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PČR	6.860.854	7.072.808	5.714.919
1.	Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti	3.911.162	4.022.237	2.646.289
2.	Druge rezervacije	2.949.692	3.050.571	3.068.630
3.	Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	0	0	0
C.	DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	112.550.251	112.424.657	121.597.676
I.	Dolgoročne finančne obveznosti	112.459.105	112.298.703	121.460.119
1.	Dolgoročne finančne obveznosti do družb v skupini	0	0	0
2.	Dolgoročne finančne obveznosti do bank	112.459.105	112.298.703	121.277.609
3.	Dolgoročne finančne obv. na podlagi obveznic	0	0	0
4.	Druge dolgoročne finančne obveznosti	0	0	182.510
II.	Dolgoročne poslovne obveznosti	91.146	125.954	137.557
1.	Dolgoročne poslovne obveznosti do družb v skupini	0	0	0
2.	Dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	0	0	0
3.	Dolgoročne menične obveznosti	0	0	0
4.	Dolgoročne poslovne obv. na podlagi predujmov	0	0	0
5.	Druge dolgoročne poslovne obveznosti	91.146	125.954	137.557
III.	Odložene obveznosti za davek	0	0	0
Č.	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	48.449.011	49.452.827	53.196.951
I.	Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev	0	0	0
II.	Kratkoročne finančne obveznosti	7.146.375	10.381.798	13.138.671
1.	Kratkoročne finančne obveznosti do družb v skupini	172.542	371.659	369.212
2.	Kratkoročne finančne obveznosti do bank	5.731.933	8.390.038	2.087.312
3.	Kratkoročne finančne obv. na podlagi obveznic	0	0	0
4.	Druge kratkoročne finančne obveznosti	1.241.900	1.620.101	10.682.147
III.	Kratkoročne poslovne obveznosti	41.302.636	39.071.029	40.058.280
1.	Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini	2.089.546	2.042.698	2.114.275
2.	Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	31.681.620	28.907.994	31.055.553
3.	Kratkoročne menične obveznosti	0	0	0
4.	Kratkoročne poslovne obv. na podlagi predujmov	2.981.312	3.738.923	2.793.454
5.	Druge kratkoročne poslovne obveznosti	4.550.158	4.381.414	4.094.998
D.	KRATKOROČNE PČR	3.562.113	1.564.114	1.805.998

11.2 Izkaz poslovnega izida za obdobje od 1.1.2016 do 30.9.2016

(v EUR)	Postavka	januar - september 2016	januar - september 2015
A.	Čisti prihodki od prodaje	126.886.624	120.996.357
1.	Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu	24.593.453	24.886.551
a)	Čisti prihodki od prodaje proizvodov in storitev	19.552.277	19.586.392
b)	Čisti prihodki od prodaje blaga in materiala	5.041.176	5.300.159
2.	Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	102.293.171	96.109.806
a)	Čisti prihodki od prodaje proizvodov in storitev	94.276.897	87.331.259
b)	Čisti prihodki od prodaje blaga in materiala	8.016.274	8.778.547
B.	Sprememba vrednosti zalog proizv. in nedokončane pr.	2.418.410	379.934
C.	Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	821.033	1.140.997
Č.	Drugi poslovni prihodki	1.478.647	1.501.264
I.	KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	131.604.714	124.018.552
D.	Stroški blaga, materiala in storitev	77.098.881	73.279.027
1.	Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	8.105.794	8.607.678
2.	Stroški porabljenega materiala	52.971.917	50.571.810
a)	Stroški materiala	41.418.006	38.893.811
b)	Stroški energije	5.227.232	5.238.318
c)	Drugi stroški materiala	6.326.679	6.439.681
3.	Stroški storitev	16.021.170	14.099.539
a)	Transportne storitve	2.693.606	2.797.172
b)	Stroški vzdrževanja	628.890	781.492
c)	Najemnine	310.945	157.145
č)	Drugi stroški storitev	12.387.729	10.363.730
E.	Stroški dela	36.623.249	34.583.858
1.	Stroški plač	27.153.502	26.161.400
2.	Stroški pokojninskih zavarovanj	380.214	394.989
3.	Stroški drugih socialnih zavarovanj	4.704.551	4.506.321
4.	Drugi stroški dela	4.384.982	3.521.148
F.	Odpisi vrednosti	7.626.458	7.002.147
1.	Amortizacija	6.747.072	6.691.819
2.	Prevrednotovalni poslovni odhodki pri NOS in OOS	272.451	128
3.	Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	606.935	310.200
G.	Drugi poslovni odhodki	2.154.409	1.506.793
1.	Rezervacije	1.298.847	584.355
2.	Drugi stroški	855.562	922.438
II.	IZID IZ POSLOVANJA	8.101.717	7.646.727
H.	Finančni prihodki	849.902	836.243
1.	Finančni prihodki iz deležev	583.297	571.249
a)	Finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini	427.003	389.505
b)	Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah	144.569	159.516
c)	Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah	11.725	22.228
č)	Finančni prihodki iz drugih naložb	0	0
2.	Finančni prihodki iz danih posojil	244.564	198.040
a)	Finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini	211.051	165.474
b)	Finančni prihodki iz posojil, danih drugim	33.513	32.566
3.	Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	22.041	66.954
a)	Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do družb v skupini	0	0
b)	Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	22.041	66.954
I.	Finančni odhodki	3.773.748	4.662.050
1.	Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	7.169	238.450
2.	Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	3.396.593	3.826.393
a)	Finančni odhodki iz posojil, prejetih od družb v skupini	3.695	2.010
b)	Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank	3.392.863	3.824.383
c)	Finančni odhodki iz izdanih obveznic	0	0
č)	Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti	35	0
3.	Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	369.986	597.207
a)	Fin. odhodki iz poslovnih obveznosti do družb v skupini	36.780	49.883
b)	Fin. odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obv.	214.122	263.413
c)	Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti	119.084	283.911
III.	POSLOVNI IZID	5.177.871	3.820.920
	Davek iz dobička	0	0
	Odloženi davek	0	0
	ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	5.177.871	3.820.920

11.3 Izkaz drugega vseobsegajočega donosa

(v EUR)		januar - september 2016	januar - september 2015
	Postavka		
1.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	5.177.871	3.820.920
2.	Drugi vseobsegajoči donos obračunskega obdobja po obdavčitvi	(180.925)	0
3.	Postavke, ki pozneje ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	(180.925)	0
3.1	Čisti dobički/izgube pripoznani v presežku iz prevrednotenja v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi	(180.925)	0
3.2	Čisti dobički/izgube pripoznani v presežku iz prevrednotenja v zvezi z neopredmetenimi osnovnimi sredstvi	0	0
3.3	Aktuarski čisti dobički/izgube za pokojninske programe pripoznani v zadržanem dobičku/izgubi	0	0
4.	Vseobsegajoči donos poslovnega leta po obdavčitvi	4.996.946	3.820.920

11.4 Izkaz denarnih tokov

(v EUR)	januar - september 2016	januar - september 2015
A. Denarni tokovi pri poslovanju		
a) Čisti poslovni izid		
Poslovni izid pred obdavčitvijo	5.177.871	3.820.920
Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	0	0
	5.177.871	3.820.920
b) Prilagoditve za		
Amortizacijo (+)	6.747.072	6.691.819
Prevrednotovalne poslovne prihodke, povezane s postavkami naložbenja in financiranja (-)	(679.841)	(91.872)
Prevrednotovalne poslovne odhodke, povezane s postavkami naložbenja in financiranja (+)	272.451	128
Oblikovanje popravka vrednosti terjatev	291.935	0
Oblikovanje popravka vrednosti zalog	315.000	0
Oblikovanje in odprava dolgoročnih rezervacij	0	0
Finančne prihodke brez finančnih prihodkov iz poslovnih terjatev (-)	(827.861)	(769.289)
Finančne odhodke brez finančnih odhodkov iz poslovnih obveznosti (+)	3.403.762	4.064.843
	9.522.518	9.895.629
b) Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev, rezervacij ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja		
Začetne manj končne poslovne terjatve	(6.104.704)	388.480
Začetne manj končne aktivne časovne razmejitve	0	0
Začetne manj končne terjatve za odloženi davek	(29.413)	0
Začetna manj končna sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	0	0
Začetne manj končne zaloge	(3.883.608)	(818.055)
Končni manj začetni poslovni dolgovi	2.196.799	1.551.048
Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve in rezervacije	1.786.045	490.770
Končne manj začetne obveznosti za odloženi davek	0	0
	(6.034.881)	1.612.243
č) Prebitek prejemkov pri poslovanju ali prebitek izdatkov pri poslovanju (a + b + c)	8.665.508	15.328.792
B. Denarni tokovi pri naložbenju		
a) Prejemki pri naložbenju		
Prejemki od dobjenih obresti in deležev v dobičku, ki se nanašajo na naložbenje	827.861	769.289
Prejemki od odtujitve neopredmetenih sredstev	0	10.774
Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	1.785.651	58.302
Prejemki od odtujitve naložbenih nepremičnin	0	0
Prejemki od odtujitve dolgoročnih finančnih naložb	22.483	90.933
Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb	3.265.612	1.901.528
	5.901.607	2.830.826
b) Izdatki pri naložbenju		
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	(86.032)	(157.638)
Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	(8.166.163)	(4.609.098)
Izdatki za pridobitev naložbenih nepremičnin	(7.380)	(12.291)
Izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb	(92.136)	(1.815.365)
Izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb	(1.062.230)	(2.032.260)
	(9.413.941)	(8.626.652)
c) Prebitek prejemkov pri naložbenju ali prebitek izdatkov pri naložbenju (a + b)	(3.512.334)	(5.795.826)
C. Denarni tokovi pri financiranju		
a) Prejemki pri financiranju		
Prejemki od vplačanega kapitala	0	0
Prejemki od povečanja dolgoročnih finančnih obveznosti	217.927	1.778.295
Prejemki od povečanja kratkoročnih finančnih obveznosti	3.511.729	7.636
	3.729.656	1.785.931
b) Izdatki pri financiranju		
Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	(3.396.593)	(3.826.393)
Izdatki za vračila kapitala	0	0
Izdatki za odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti	0	0
Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti	(6.804.678)	(7.322.891)
Izdatki za izplačila dividend in drugih deležev v dobičku	0	0
	(10.201.271)	(11.149.284)
c) Prebitek prejemkov pri financiranju ali prebitek izdatkov pri financiranju (a + b)	(6.471.615)	(9.363.353)
Č. Končno stanje denarnih sredstev	1.209.376	1.501.362
x) Denarni izid v obdobju (seštevek prebitkov Ač, Bc in Cc)	(1.318.441)	169.613
y) Začetno stanje denarnih sredstev	2.527.817	1.331.749

11.5 Izkaz gibanja kapitala

GIBANJE KAPITALA ZA OBDOBJE OD 31.12.2015 DO 30.09.2016

	I. Vpoklicani kapital	II. Kapitalne rezerve	III. Rezerve iz dobička			IV. Presežek iz prevrednotenja	V. Preneseni čisti poslovni izid	VI. Čisti poslovni izid posl. leta	Skupaj
(v EUR)	Osnovni kapital		Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Druge rezerve iz dobička		1. Preneseni čisti dobiček/ izguba	1. Čisti dobiček/ izguba poslovnega leta	
A.1. Stanje konec prejšnjega poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.951.606	120.190	36.487.740	23.869.717	(23.213.178)	3.611.837	108.203.859
A.2. Začetno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.951.606	120.190	36.487.740	23.869.717	(23.213.178)	3.611.837	108.203.859
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	(180.925)	0	5.177.871	4.996.946
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	5.177.871	5.177.871
Sprememba presežka iz prevrednotenja opredmetenih sredstev	0	0	0	0	0	(180.925)	0	0	(180.925)
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0	3.611.837	(3.611.837)	0
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	0	0	0	3.611.837	(3.611.837)	0
C. Končno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.951.606	120.190	36.487.740	23.688.792	(19.601.341)	5.177.871	113.200.805

GIBANJE KAPITALA ZA OBDOBJE OD 31.12.2014 DO 30.09.2015

	I. Vpoklicani kapital	II. Kapitalne rezerve	III. Rezerve iz dobička			IV. Presežek iz prevrednotenja	V. Preneseni čisti poslovni izid	VI. Čisti poslovni izid posl. leta	Skupaj
(v EUR)	Osnovni kapital		Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Druge rezerve iz dobička		1. Preneseni čisti dobiček/ izguba	1. Čisti dobiček/ izguba poslovnega leta	
A.1. Stanje konec prejšnjega poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.951.606	120.190	36.487.740	25.070.575	(25.434.053)	2.220.875	105.792.880
A.2. Začetno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.951.606	120.190	36.487.740	25.070.575	(25.434.053)	2.220.875	105.792.880
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	(10.309)	0	3.820.920	3.810.611
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	3.820.920	3.820.920
Sprememba presežka iz prevrednotenja opredmetenih sredstev	0	0	0	0	0	(10.309)	0	0	(10.309)
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0	220.875	(220.875)	0
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	0	0	0	220.875	(220.875)	0
C. Končno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.951.606	120.190	36.487.740	25.060.266	(25.213.178)	5.820.920	109.603.491

11.6 Pojasnila k računovodskim izkazom

11.6.1 Bilanca stanja

- **Bilančna vsota** je znašala na dan 30.9.2016 284,6 milijonov evrov in je za 2,1 odstotka oziroma za 5,9 milijonov evrov višja kot 31.12.2015 predvsem zaradi povečanja kratkoročnih sredstev.
- **Dolgoročna sredstva** so v strukturi ostala skoraj nespremenjena in predstavljajo 65,8 odstotkov celotnih sredstev. Neopredmetena osnovna sredstva so se v primerjavi s stanjem konec leta znižala za 15,5 odstotkov, opredmetena osnovna sredstva pa povečala za 0,5 odstotkov.
- **Naložbene nepremičnine** so se v primerjavi s stanjem konec leta 2015 povečale za 0,1 odstotkov.
- **Dolgoročne finančne naložbe** so se povečale za 71 tisoč evrov.
- **Dolgoročne poslovne terjatve** so se v primerjavi s preteklim letom povečale za 1,6 milijona evrov in so tako za 69,7 odstotkov višje v primerjavi s stanjem konec leta 2015.
- **Odložene terjatve za davek** so se glede na stanje konec leta 2015 povečale za 29 tisoč evrov.
- **Zaloge** so se v primerjavi s stanjem konec preteklega leta povečale za 6,4 odstotkov. Pri materialu beležimo povečanje zalog za 4,3 odstotke, zaloge trgovskega blaga so večje za 0,9 odstotkov, prav tako zaloge proizvodov za 0,9 odstotkov. Zaloga nedokončane proizvodnje pa se je povečala za 11,2 odstotkov, kar pa je posledica večje proizvodnje in višje stopnje dokončnosti projektov na programu Strojna oprema, saj bo druga večja odprema strojev v zadnjih dveh mesecih letošnjega leta.
- **Kratkoročne finančne naložbe** so se znižale za 39,6 odstotkov, v strukturi pa predstavljajo le 1,2 odstotni delež. Znižanje predstavljajo znižanja depozitov pri bankah za zavarovanje avansnih garancij in za izgradnjo nove proizvodne hale Strojna oprema za 2,2 milijona evrov.
- **Kratkoročne poslovne terjatve** so bile v primerjavi s preteklim letom večje za 14,4 odstotkov in sicer so se terjatve do družb s skupini znižale za 15,5 odstotkov, terjatve do ostalih kupcev pa so se povečale za 39,3 odstotkov. Pri tem je pomembno, da se je delež zapadlih terjatev zmanjšal za 1,2 odstotno točko na 24,9 odstotkov.
- **Denarna sredstva** so se v primerjavi s stanjem konec leta 2015 znižala za 1,2 milijon evrov ali za 52,2 odstotkov. V strukturi aktive predstavljajo 0,4 odstotka.
- **Kapital** predstavlja v strukturi 39,8 odstotni delež in se je v primerjavi s stanjem konec leta 2015 povečal za 2,3 odstotni točki, v primerjavi s stanjem 30.9.2015 pa prav tako za 2,3 odstotni točki. Kapital se je povečal za čisti dobiček poslovnega leta.
- **Rezervacije in dolgoročne PCR** so se zmanjšale za 3 odstotke zaradi črpanja rezervacij za višino amortizacije ter izplačila jubilejnih nagrad in odpravnin.
- **Kratkoročne in dolgoročne finančne obveznosti** so se v primerjavi z letom 2015 neto znižale za 3,1 milijone evrov.
- **Kratkoročne in dolgoročne poslovne obveznosti** vključujejo kratkoročne obveznosti do dobaviteljev, do zaposlenih, do države in drugih institucij ter prejete predujme za storitve. V primerjavi s stanjem konec leta so obveznosti do dobaviteljev večje za 5,6 odstotkov, kar znese 2,2 milijona evrov.
- **Kratkoročne pasivne časovne razmejitve** so se v primerjavi s stanjem konec preteklega leta povečale za 127,7 odstotkov, največ zaradi višjih zneskov vkalkuliranih stroškov rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade ter popravkov vrednosti zalog in terjatev. Dodatno smo s 30.9.2016 vkalkulirali za 565 tisoč evrov stroškov, ki bodo za obdobje devetmesečja izhajali iz prejetih računov dobaviteljev, ki smo jih v družbi prejeli po zaključku obračuna za to obdobje.

11.6.2 Izkaz poslovnega izida

- V strukturi celotne prodaje je dosegla **prodaja v Sloveniji** 24,6 milijonov evrov ali 19,4 odstotni delež, v primerjavi z enakim obdobjem leta 2015 pa je nižja za 1,2 odstotek. **Prodaja v druge države** je znašala 102,3 milijone evrov ali 80,6 odstotkov celotne prodaje in je bila v primerjavi z letom 2015 višja za 6,4 odstotkov.
- **Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje** v devetih mesecih leta 2016 predstavlja povečanje zalog za 2,4 milijona evrov. Povečanje v devetih mesecih leta 2015 je znašalo 380 tisoč evrov, tako da je učinek 2 milijona evrov. Na to vpliva predvsem povečana stopnja dokončanosti proizvodnje na programu Strojna oprema.
- **Kosmati donos iz poslovanja** je bil v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta iz razloga navedenega v prejšnji alineji ter večje prodaje za 6,1 odstotkov večji.
- Povečanje **stroškov blaga, materiala in storitev** za 5,2 odstotka glede na enako obdobje lanskega leta je posledica optimizacije proizvodnje ter nižjih vstopnih cen, kar ob zvečanju kosmatega donosa kaže za učinkovito izvajanje vseh ukrepov za izboljšanje poslovanja.
- **Stroški dela** so bili višji za 5,9 odstotkov, glede na kosmati donos predstavljajo 27,8 odstotkov, v istem obdobju leta 2015 pa so predstavljali 27,9 odstotkov kosmatega donosa.
- **Odpisi vrednosti** so se v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta povečali za 8,9 odstotkov zaradi višjih vlaganj v preteklem letu ter večjih vkalkuliranih postavk za morebitne popravke vrednosti zalog in terjatev ter prevrednotovalnih poslovnih odhodkov zaradi prodaje bungalovov na Rogli in stare proizvodne hale programa Strojna oprema.
- **Drugi poslovni odhodki** so v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta višji za 43 odstotkov zaradi višjega oblikovanja rezervacij kot v primerljivem obdobju preteklega leta (122,3 odstotno povečanje) in sicer rezervacije za neizkoriščene dopuste ter vkalkuliranih postavk stroškov za račune prejete po zaključku obračunskega obdobja.
- **Izid iz poslovanja** se je v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta zaradi vseh zgoraj navedenih dejstev povečal za 6 odstotkov.
- **Finančni prihodki** znašajo 850 tisoč evrov in so za 1,6 odstotkov višji kot v devetih mesecih leta 2015.
- **Finančni odhodki** so znašali 3,8 milijone evrov, od tega največ obresti iz posojil 3,4 milijone evrov. V primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta so finančni odhodki nižji za 19,1 odstotkov, kar je posledica znižanja obrestnih mer in nižjega stanja kreditov.
- **Čisti poslovni izid obračunskega obdobja** je v devetih mesecih znašal 5,2 milijonov evrov in je za 35,5 odstotkov večji kot v devetih mesecih leta 2015. Glede na kosmati donos predstavlja 3,9 odstotke. V enakem obdobju preteklega leta je znašal 3,8 milijone evrov, glede na kosmati donos pa 3,1 odstotke.

11.6.3 Izkaz vseobsegajočega donosa

- Znesek vseobsegajočega donosa se od čistega poslovnega izida obračunskega obdobja razlikuje za 181 tisoč evrov spremembe presežka iz prevrednotenja zaradi prodaje zemljišč.

11.6.4 Izkaz denarnih tokov

- **Denarni tok pri poslovanju** je pozitiven – pozitivno je vplivala amortizacija in pozitiven čisti poslovni izid negativno pa sprememba čistih obratnih sredstev.
- **Denarni tok pri naložbenju** je negativen – nanj pozitivno vplivajo prejeta izplačila dobičkov povezanih oseb, prejemki od odtujitve osnovnih sredstev in prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb, negativno pa v največji meri vplivajo izdatki za pridobitev osnovnih sredstev in kratkoročnih finančnih naložb.

- **Denarni tok pri financiranju** je negativen zaradi odplačil glavnih kreditov ter izdatkov za plačilo obresti za najete kredite.

11.6.5 Izkaz gibanja kapitala

- **Kapital** se je v primerjavi s preteklim letom povečal zaradi čistega dobička poslovnega leta. Prerazporeditve znotraj kapitala so bile pri razporeditvi čistega dobička poslovnega leta 2015 na preneseno čisto izgubo ter sprememba presežka iz prevrednotenja.

11.7 Upravljanje s tveganji

Pravočasno prepoznavamo priložnosti in nevarnosti, ki se pojavljajo v okolju in v poslovnem sistemu in tako izboljšujemo poslovanje.

UNIOR d.d. se vsakodnevno srečuje s tveganji v mednarodnem okolju, kar je razlog, da se področju upravljanja s tveganji posveča večja skrb. Aktivnosti, ki jih izvajamo, so usmerjene k zagotavljanju ustrezne izpostavljenosti različnim oblikam tveganj v skladu s sprejetimi politikami ter s tem k povečanju zanesljivosti doseganja načrtovanih poslovnih ciljev. Glede na predhodno leto smo se tudi v letu 2016 usmerili predvsem k priložnostim v gospodarskem okolju. Posvečali smo se uspešnosti poslovanja in zaposlenim, s poudarkom na spodbujanju inovativnosti in projektnem vodenju.

FINANČNA TVEGANJA

Področje tveganja	Opis tveganja	Način obvladovanja	Izpostavljenost
kreditno tveganje	tveganje neplačil kupcev	omejevanje izpostavljenosti do posameznih kupcev, spremljanje bonitetnih ocen kupcev	zmerna
tveganje presežka kratkoročnih obveznosti nad kratkoročnimi sredstvi	pomanjkanje likvidnih sredstev	načrtovanje potreb po likvidnih sredstvih	zmerna
valutno tveganje	možnost izgube zaradi neugodnega gibanja deviznih tečajev	spremljanje finančnih trgov	zmerna
tveganje sprememb obrestnih mer	možnost izgube zaradi neugodnega gibanja obrestnih mer	spremljava gibanja obrestnih mer, pogajanja s kreditnimi institucijami	zmerna
nevarnost škode na premoženju	nevarnost škode na premoženju zaradi nezgodnih primerov	ukrepi v skladu s predpisi varstva pred požari, sklepanje ustreznih zavarovanj pred požari	zmerna
nevarnost odškodninskih zahtevkov in tožb	nevarnost odškodninskih zahtevkov, ki jih družba nehote povzroči s svojo dejavnostjo, posestjo stvari in dajanjem izdelkov in storitev na trg	zavarovanje vseh vrst odgovornosti	zmerna

Izpostavljenost posameznim vrstam finančnih tveganj presojamo na podlagi učinkov na denarne tokove.

Kreditna tveganja

Kreditna tveganja obvladujemo z rednim nadziranjem poslovanja in finančnega stanja vseh novih in obstoječih poslovnih partnerjev, z omejevanjem izpostavljenosti do posameznih poslovnih partnerjev in z aktivnim procesom izterjave terjatev. Z rednim spremljanjem odprtih in zapadlih terjatev do kupcev, starostne strukture terjatev in gibanja povprečnih plačilnih rokov kreditno izpostavljenost družbe ohranjamo v sprejemljivih okvirih. Terjatve do vseh kupcev, razen povezanih družb pa imamo od 1.10.2014 dalje tudi zavarovane pri zavarovalnici.

Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje zajemajo tveganja, povezana s primanjkljajem razpoložljivih finančnih virov in posledično nesposobnostjo podjetja, da v dogovorjenih rokih poravnava svoje obveznosti. Zaradi učinkovitega upravljanja z denarnimi sredstvi preko varčevalnega računa, ter dejstva, da je družba v letu 2013 uspešno zaključila pogajanja z bankami in sklenila Generalno pogodbo o finančnem prestrukturiranju, ki zagotavlja stabilen denarni tok do leta 2019, ocenjujemo, da je izpostavljenost tveganjem plačilne sposobnosti zmerna.

Valutno tveganje

Pretežni del denarnega toka v družbi poteka v evrih. Sprememba tečajev tujih valut v letu 2016 ni pomembno vplivala na rezultate družbe.

Tveganje sprememb obrestnih mer

Veliko pozornost posvečamo tudi obrestnim tveganjem, ki lahko zmanjšajo gospodarske koristi zaradi spremembe obrestnih mer. Podpisana Generalna pogodba o finančnem prestrukturiranju je zagotavljala do konca leta 2015 nespremenjene marže pri bančnih kreditih. V drugem kvartalu leta 2016 smo z bankami upnicami podpisali Dodatek št. 2 h Generalni pogodbi o finančnem prestrukturiranju, s katerim so se obstoječe obrestne mere za finančne obveznosti znižale. Ob začetku svetovne gospodarske krize so se začele referenčne obrestne mere, ki jih imamo pri vseh najetih kreditih zniževati in so še vedno na najnižji ravni v zgodovini.

11.8 Dogodki po bilanci stanja

Po bilanci stanja ni bilo pomembnih poslovnih dogodkov.

12 Skupina UNIOR

12.1 Sestava Skupine UNIOR

Odkvisne družbe

Ime družbe	Država	Delež v %
 UNIOR PRODUKTIONS UND HANDELS GmbH	Avstrija	99,55
 UNIOR DEUTSCHLAND GmbH	Nemčija	100,00
 UNIOR FRANCE S. A. S.	Francija	100,00
 UNIOR ITALIA S. R. L.	Italija	95,00
 UNIOR ESPANA S. L.	Španija	95,00
 UNIOR HELLAS S. A.	Grčija	76,08
 UNIOR INTERNATIONAL Ltd.	Velika Britanija	50,00
 UNIOR KOMERC d. o. o.	Makedonija	85,00
 UNIOR PROFESSIONAL TOOLS Ltd.	Rusija	55,00
 UNIOR USA CORPORATION	ZDA	100,00
 UNIOR BULGARIA Ltd.	Bolgarija	58,00
 UNIOR COMPONENTS a. d.	Srbija	95,45
 NINGBO UNIOR FORGING Co. Ltd.	Kitajska	50,00
 UNIDAL d. o. o.	Hrvaška	55,35
 UNIOR HUNGARIA Kft.	Madžarska	70,00
 RTC KRVAVEC d. d.	Slovenija	98,56
 ROGLA INVESTICIJE d. o. o.	Slovenija	100,00
 SPITT d. o. o.	Slovenija	100,00

Pridružene družbe

Ime družbe	Država	Delež v %
 ŠTORE STEEL d. o. o.	Slovenija	29,25
 RHYDCON d. o. o.	Slovenija	33,50
 RC SIMIT, d. o. o.	Slovenija	20,00
 UNIOR TEPID S. R. L.	Romunija	49,00
 UNIOR SINGAPORE Pte. Ltd.	Singapur	40,00
 UNIOR TEHNA, d. o. o.	BiH	25,00
 UNIOR TEOS ALATI d. o. o.	Srbija	20,00
 SINTER a. d.	Srbija	25,07

V konsolidiranih računovodskih izkazih Skupine UNIOR so vključene vse družbe, v katerih ima matična družba UNIOR d.d. lastniški delež 50% ali več.

V konsolidiranih računovodskih izkazih so vključena tudi pridružena podjetja po kapitalski metodi. Te družbe so: Štore Steel d.o.o., Rhydcon d.o.o. in RC Simit d.o.o. v Sloveniji ter Unior Tepid S.R.L., Unior Singapore PTE Ltd., Unior Tehna d.o.o., Unior Teos Alati d.o.o. in Sinter a.d. v tujini, v njih pa ima matična družba UNIOR d.d. vsaj 20% in manj kot 50% lastniški delež.

V prvih devetih mesecih leta 2016 ni bilo sprememb v sestavi Skupine Unior.

13 Konsolidirani računovodski izkazi

13.1 Konsolidirana bilanca stanja Skupine UNIOR na dan 30.9.2016

(v EUR)	na dan 30.09.2016	na dan 31.12.2015	na dan 30.09.2015
Postavka			
SREDSTVA	345.698.346	339.546.715	355.362.606
A. DOLGOROČNA SREDSTVA	223.164.054	225.151.920	226.698.373
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	5.091.890	6.083.362	5.977.005
1. Dolgoročne premoženjske pravice	1.933.274	2.011.082	2.011.882
2. Dobro ime	521.448	521.448	521.448
4. Dolgoročno odloženi stroški razvijanja	2.377.346	3.377.042	3.061.225
5. Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitev	259.822	173.790	382.450
II. Opredmetena osnovna sredstva	187.374.224	189.073.482	190.345.128
1. Zemljišča in zgradbe	118.094.865	122.246.037	123.286.875
a) Zemljišča	39.010.127	39.265.774	39.731.545
b) Zgradbe	79.084.738	82.980.263	83.555.330
2. Proizvajalne naprave in stroji	54.651.756	60.351.881	57.755.464
3. Druge naprave in oprema, drobni inv. in druga OOS	5.456.386	5.551.170	5.746.554
4. Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo	9.171.217	924.394	3.556.235
a) OOS v gradnji in izdelavi	9.171.217	924.394	3.556.235
III. Naložbene nepremičnine	14.092.971	14.112.745	14.124.490
IV. Dolgoročne finančne naložbe	13.870.497	13.203.632	14.422.226
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil	13.698.795	13.020.530	13.970.068
a) Delnice in deleži v pridruženih družbah	13.542.607	12.845.464	13.767.799
b) Druge delnice in deleži	105.204	126.846	154.183
c) Druge dolgoročne finančne naložbe	50.984	48.220	48.086
2. Dolgoročna posojila	171.702	183.102	452.158
a) Dolgoročna posojila drugim	171.702	183.102	452.158
V. Dolgoročne poslovne terjatve	459.505	403.863	426.520
1. Dolgoročne poslovne terjatve do kupcev	228.740	147.859	117.269
2. Dolgoročne poslovne terjatve do drugih	230.765	256.004	309.251
VI. Odložene terjatve za davek	2.274.967	2.274.836	1.403.004
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	122.534.292	114.394.795	128.664.233
I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	134.453	134.665	134.811
II. Zaloge	69.485.899	67.325.230	70.375.858
1. Material	22.727.263	21.538.404	22.087.298
2. Nedokončana proizvodnja	23.972.716	22.129.425	23.620.540
3. Proizvodi	14.037.637	14.543.265	15.343.389
4. Trgovsko blago	8.748.283	9.114.136	9.324.631
III. Kratkoročne finančne naložbe	2.521.970	4.675.483	4.950.809
1. Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil	0	131	131
a) Druge delnice in deleži	0	0	0
b) Druge kratkoročne finančne naložbe	0	131	131
2. Kratkoročna posojila	2.521.970	4.675.352	4.950.678
a) Druga kratkoročna posojila	2.521.970	4.675.352	4.950.678
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	43.488.602	34.993.076	47.696.620
1. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	33.491.927	26.188.977	39.662.162
2. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	9.996.675	8.804.099	8.034.458
V. Denarna sredstva	6.903.368	7.266.341	5.506.135

(v EUR)	na dan 30.09.2016	na dan 31.12.2015	na dan 30.09.2015
Postavka			
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	345.698.346	339.546.715	355.362.606
A. KAPITAL	154.482.113	144.631.028	149.080.538
A1. KAPITAL LASTNIKOM OBVLADUJOČE DRUŽBE	144.070.394	135.955.186	140.240.970
I. Vpoklicani kapital	23.688.983	23.688.983	23.688.983
1. Osnovni kapital	23.688.983	23.688.983	23.688.983
2. Nvpoklicani kapital (odbitna postavka)	0	0	0
II. Kapitalske rezerve	41.686.964	41.686.964	41.686.964
III. Rezerve iz dobička	39.912.606	39.575.457	39.446.121
1. Zakonske rezerve	2.012.271	2.012.271	2.010.359
2. Rezeve za lastne delnice in lastne poslovne deleže	120.190	120.190	120.190
3. Lastne delnice in poslovni deleži (odbitna postavka)	(120.190)	(120.190)	(120.190)
4. Statutarne rezerve	759.557	422.408	426.595
5. Druge rezerve iz dobička	37.140.778	37.140.778	37.009.167
IV. Presežek iz prevrednotenja	27.567.481	27.748.406	28.866.783
V. Preneseni čisti dobiček oz. izguba	4.577.237	453.903	1.110.023
VI. Čisti dobiček oz. izguba poslovnega leta	8.819.646	4.557.108	7.124.390
VII. Prevedbeni popravek kapitala	(2.182.523)	(1.755.635)	(1.682.294)
A2. KAPITAL NEOBVLADUJOČEMU DELEŽU	10.411.719	8.675.842	8.839.568
B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PČR	9.037.209	9.452.901	7.628.111
1. Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti	5.131.680	5.152.311	3.540.745
2. Druge rezervacije	3.220.540	3.579.423	3.340.033
3. Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	684.989	721.167	747.333
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	116.621.352	117.153.347	126.937.918
I. Dolgoročne finančne obveznosti	116.302.662	116.798.141	126.734.190
1. Dolgoročne finančne obveznosti do bank	115.985.225	116.485.181	126.123.426
2. Dolgoročne finančne obv. na podlagi obveznic	0	0	0
3. Druge dolgoročne finančne obveznosti	317.437	312.960	610.764
II. Dolgoročne poslovne obveznosti	250.643	286.160	139.541
1. Dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	159.497	160.206	1.984
2. Dolgoročne menične obveznosti	0	0	0
3. Dolgoročne poslovne obv. na podlagi predujmov	0	0	0
4. Druge dolgoročne poslovne obveznosti	91.146	125.954	137.557
III. Odložene obveznosti za davek	68.047	69.046	64.187
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	60.947.109	65.580.581	69.511.302
I. Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev	0	0	0
II. Kratkoročne finančne obveznosti	8.973.506	15.013.506	17.922.917
1. Kratkoročne finančne obveznosti do bank	7.672.782	13.250.749	7.162.042
2. Kratkoročne finančne obv. na podlagi obveznic	0	0	0
3. Druge kratkoročne finančne obveznosti	1.300.724	1.762.757	10.760.875
III. Kratkoročne poslovne obveznosti	51.973.603	50.567.075	51.588.385
1. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	34.270.439	33.129.525	35.544.469
2. Kratkoročne menične obveznosti	4.240.933	2.860.711	3.268.537
3. Kratkoročne poslovne obv. na podlagi predujmov	3.363.056	3.855.475	2.682.158
4. Druge kratkoročne poslovne obveznosti	10.099.175	10.721.364	10.093.221
D. KRATKOROČNE PČR	4.610.563	2.728.858	2.204.737

13.2 Konsolidiran izkaz poslovnega izida Skupine UNIOR za obdobje od 1.1.2016 do 30.9.2016

(v EUR)	Postavka	januar - september 2016	januar - september 2015
A.	Čisti prihodki od prodaje	165.538.764	156.067.860
1.	Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu	27.708.646	27.742.907
a)	Čisti prihodki od prodaje proizvodov in storitev	22.656.831	22.434.913
b)	Čisti prihodki od prodaje blaga in materiala	5.051.815	5.307.994
2.	Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	137.830.118	128.324.953
a)	Čisti prihodki od prodaje proizvodov in storitev	120.783.760	109.445.619
b)	Čisti prihodki od prodaje blaga in materiala	17.046.358	18.879.334
B.	Sprememba vrednosti zalog proizv. in nedokončane pr.	1.464.270	483.444
C.	Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	821.033	1.143.938
Č.	Drugi poslovni prihodki	1.904.104	1.297.626
I.	KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	169.728.171	158.992.868
D.	Stroški blaga, materiala in storitev	94.032.560	90.372.798
1.	Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	7.984.861	8.350.517
2.	Stroški porabljenega materiala	63.718.991	61.688.853
a)	stroški materiala	48.292.967	46.345.559
b)	stroški energije	8.162.805	8.047.225
c)	drugi stroški materiala	7.263.219	7.296.069
3.	Stroški storitev	22.328.708	20.333.428
a)	transportne storitve	3.795.639	3.999.490
b)	stroški vzdrževanja	1.382.764	1.457.046
c)	najemnine	834.027	869.186
č)	drugi stroški storitev	16.316.278	14.007.706
E.	Stroški dela	46.320.845	43.605.820
1.	Stroški plač	35.137.271	33.533.270
2.	Stroški pokojninskih zavarovanj	577.715	562.415
3.	Stroški drugih socialnih zavarovanj	5.737.469	5.615.949
4.	Drugi stroški dela	4.868.390	3.894.186
F.	Odpisi vrednosti	11.414.912	10.089.063
1.	Amortizacija	10.225.948	9.748.758
2.	Prevrednotovalni poslovni odhodki pri NOS in OOS	283.669	2.789
3.	Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	905.295	337.516
G.	Drugi poslovni odhodki	2.554.678	1.808.094
1.	Rezervacije	1.298.847	584.355
2.	Drugi stroški	1.255.831	1.223.739
II.	IZID IZ POSLOVANJA	15.405.176	13.117.093
H.	Finančni prihodki	1.858.033	3.027.262
1.	Finančni prihodki iz deležev	1.145.150	1.442.636
a)	Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah	1.133.099	1.420.157
b)	Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah	11.935	22.438
c)	Finančni prihodki iz drugih naložb	116	41
2.	Finančni prihodki iz danih posojil	39.557	97.030
3.	Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	673.326	1.487.596
I.	Finančni odhodki	4.797.882	6.567.089
1.	Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	307.337	85.070
2.	Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	3.923.542	4.437.827
a)	Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank	3.824.737	4.351.127
b)	Finančni odhodki iz izdanih obveznic	0	0
c)	Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti	98.805	86.700
3.	Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	567.003	2.044.192
a)	Fin. odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obv.	227.724	275.602
b)	Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti	339.279	1.768.590
III.	POSLOVNI IZID	12.465.327	9.577.266
	Davek iz dobička	1.559.044	1.095.582
	Odloženi davek	28.250	(510)
	ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	10.878.033	8.482.194
	- ki pripada LASTNIKOM OBVLADUJOČE DRUŽBE	8.819.646	7.124.390
	- ki pripada NEOBVLADUJOČEMU DELEŽU	2.058.387	1.357.804

13.3 Izkaz drugega vseobsegajočega donosa Skupine UNIOR

(v EUR)		januar - september 2016	januar - september 2015
IZKAZ DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA			
1.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	10.878.033	8.482.194
2.	Drugi vseobsegajoči donos obračunskega obdobja po obdavčitvi	(910.396)	555.514
3.	Postavke, ki pozneje ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	(910.396)	555.514
3.1	Čisti dobički/izgube pripoznani v presežku iz prevrednotenja v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi	(180.925)	(10.309)
3.2	Čisti dobički/izgube pripoznani v presežku iz prevrednotenja v zvezi z neopredmetenimi osnovnimi sredstvi	0	0
3.3	Aktuarski čisti dobički/izgube za pokojninske programe pripoznani v zadržanem dobičku/izgubi	0	0
3.4	Dobički in izgube, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov podjetij v tujini	(729.471)	565.823
4.	Vseobsegajoči donos poslovnega leta po obdavčitvi	9.967.637	9.037.708
	Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja, ki pripada lastnikom obvladujoče družbe	8.211.833	7.419.234
	Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja, ki pripada neobvladujočemu deležu	1.755.804	1.618.474

13.4 Konsolidirani izkaz denarnih tokov Skupine UNIOR

(v EUR)	januar - september 2016	januar - september 2015
A. Denarni tokovi pri poslovanju		
a) Čisti poslovni izid		
Poslovni izid pred obdavčitvijo	12.465.327	9.577.266
Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	(1.587.294)	(1.095.072)
	10.878.033	8.482.194
b) Prilagoditve za		
Amortizacijo (+)	10.225.948	9.748.758
Prevrednotovalne poslovne prihodke, povezani s postavkami naložbenja in financiranja (-)	(696.412)	(107.810)
Prevrednotovalne poslovne odhodke, povezani s postavkami naložbenja in financiranja (+)	283.669	2.789
Oblikovanje popravka vrednosti terjatev	300.200	0
Oblikovanje popravka vrednosti zalog	605.095	0
Oblikovanje in odprava dolgoročnih rezervacij	0	0
Finančne prihodke brez finančnih prihodkov iz poslovnih terjatev (-)	(1.184.707)	(1.539.666)
Finančne odhodke brez finančnih odhodkov iz poslovnih obveznosti (+)	4.230.879	4.522.897
	13.764.672	12.626.968
c) Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev, rezervacij ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja		
Začetne manj končne poslovne terjatve	(8.851.368)	901.227
Začetne manj končne aktivne časovne razmejitve	0	0
Začetne manj končne odložene terjatve za davek	(131)	(47.604)
Začetna manj končna sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	212	(69)
Začetne manj končne zaloge	(2.765.764)	(1.483.374)
Končni manj začetni poslovni dolgovi	1.371.011	1.537.526
Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve in rezervacije	1.466.013	(22.983)
Končne manj začetne odložene obveznosti za davek	(999)	298
	(8.781.026)	885.021
č) Prebitek prejemkov pri poslovanju ali prebitek izdatkov pri poslovanju (a + b + c)	15.861.679	21.994.183
B. Denarni tokovi pri naložbenju		
a) Prejemki pri naložbenju		
Prejemki od dobljenih obresti in deležev v dobičku, ki se nanašajo na naložbenje	1.184.707	1.539.666
Prejemki od odtujitve neopredmetenih sredstev	0	10.774
Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	1.640.780	97.409
Prejemki od odtujitve naložbenih nepremičnin	0	0
Prejemki od odtujitve dolgoročnih finančnih naložb	40.669	127.742
Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb	3.087.168	755.486
	5.953.324	2.531.077
b) Izdatki pri naložbenju		
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	(95.125)	(164.494)
Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	(9.959.820)	(9.655.526)
Izdatki za pridobitev naložbenih nepremičnin	(7.380)	(12.291)
Izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb	(707.534)	(1.308.166)
Izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb	(933.655)	(1.017.809)
	(11.703.514)	(12.158.286)
c) Prebitek prejemkov pri naložbenju ali prebitek izdatkov pri naložbenju (a + b)	(5.750.190)	(9.627.209)
C. Denarni tokovi pri financiranju		
a) Prejemki pri financiranju		
Prejemki od vplačanega kapitala	0	0
Prejemki od povečanja dolgoročnih finančnih obveznosti	224.336	1.788.045
Prejemki od povečanja kratkoročnih finančnih obveznosti	3.511.729	209.060
	3.736.065	1.997.105
b) Izdatki pri financiranju		
Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	(3.923.542)	(4.437.827)
Izdatki za vračila kapitala	0	0
Izdatki za odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti	(719.815)	(419.887)
Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti	(9.551.729)	(9.728.763)
Izdatki za izplačila dividend in drugih deležev v dobičku	(15.441)	(18.960)
	(14.210.527)	(14.605.437)
c) Prebitek prejemkov pri financiranju ali prebitek izdatkov pri financiranju (a + b)	(10.474.462)	(12.608.332)
Č. Končno stanje denarnih sredstev	6.903.368	5.506.135
x) Denarni izid v obdobju (seštevek prebitkov Ač, Bc in Cc)	(362.973)	(241.358)
y) Začetno stanje denarnih sredstev	7.266.341	5.747.493

13.5 Izkaz gibanja kapitala Skupine UNIOR

GIBANJE KAPITALA ZA OBDOBJE OD 31.12.2015 DO 30.09.2016

	I. Vpoklicani kapital	II. Kapitalne rezerve	III. Rezerve iz dobička					IV. Presežek iz prevrednotenja	V. Preneseni čisti poslovni izid	VI. Čisti poslovni izid posl. leta	VII. Prevedbeni popravek kapitala	Skupaj kapital lastnikom obvladujoče družbe	Kapital neobvladujočemu deležu	Skupaj kapital
(v EUR)	Osnovni kapital		Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Lastne delnice	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička		Preneseni čisti dobiček/ izguba	Čisti dobiček/ izguba poslovnega leta				
A.1. Stanje konec prejšnjega poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	2.012.271	120.190	(120.190)	422.408	37.140.778	27.748.406	453.903	4.557.108	(1.755.635)	135.955.186	8.675.842	144.631.028
A.2. Začetno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	2.012.271	120.190	(120.190)	422.408	37.140.778	27.748.406	453.903	4.557.108	(1.755.635)	135.955.186	8.675.842	144.631.028
B.1. Spremembe lastniškega kapitala - transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0	0	(96.625)	0	0	(96.625)	(19.927)	(116.552)
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	(15.441)	(15.441)
Druge spremembe lastniškega kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	(96.625)	0	(96.625)	(4.486)	(101.111)
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	(180.925)	0	8.819.646	(426.888)	8.211.833	1.755.804	9.967.637
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8.819.646	0	8.819.646	2.058.387	10.878.033
Sprememba presežka iz prevrednotenja opredmetenih sredstev	0	0	0	0	0	0	0	(180.925)	0	0	0	(180.925)	0	(180.925)
Dobički in izgube, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov podjetij v tujini	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	(426.888)	(426.888)	(302.583)	(729.471)
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	337.149	0	0	4.219.959	(4.557.108)	0	0	0	0
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerljajnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	4.557.108	(4.557.108)	0	0	0	0
Druge spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	337.149	0	0	(337.149)	0	0	0	0	0
C. Končno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	2.012.271	120.190	(120.190)	759.557	37.140.778	27.567.481	4.577.237	8.819.646	(2.182.523)	144.070.394	10.411.719	154.482.113

GIBANJE KAPITALA ZA OBDOBJE OD 31.12.2014 DO 30.09.2015

	I. Vpoklicani kapital	II. Kapitalne rezerve	III. Rezerve iz dobička					IV. Presežek iz prevrednotenja	V. Preneseni čisti poslovni izid	VI. Čisti poslovni izid posl. leta	VII. Prevedbeni popravek kapitala	Skupaj kapital lastnikom obvladujoče družbe	Kapital neobvladujočemu deležu	Skupaj kapital
(v EUR)	Osnovni kapital		Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Lastne delnice	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička		Preneseni čisti dobiček/ izguba	Čisti dobiček/ izguba poslovnega leta				
A.1. Stanje konec prejšnjega poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.986.340	120.190	(120.190)	0	36.988.159	28.877.092	(1.452.031)	3.215.101	(1.987.447)	133.003.161	7.358.201	140.361.362
A.2. Začetno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.986.340	120.190	(120.190)	0	36.988.159	28.877.092	(1.452.031)	3.215.101	(1.987.447)	133.003.161	7.358.201	140.361.362
B.1. Spremembe lastniškega kapitala - transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0	0	(181.425)	0	0	(181.425)	(137.107)	(318.532)
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	(18.960)	(18.960)
Druge spremembe lastniškega kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	(181.425)	0	0	(181.425)	(118.147)	(299.572)
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	(10.309)	0	7.124.390	305.153	7.419.234	1.618.474	9.037.708
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7.124.390	0	7.124.390	1.357.804	8.482.194
Sprememba presežka iz prevrednotenja opredmetenih sredstev	0	0	0	0	0	0	0	(10.309)	0	0	0	(10.309)	0	(10.309)
Dobički in izgube, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov podjetij v tujini	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	305.153	305.153	260.670	565.823
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	24.019	0	0	426.595	21.008	0	2.743.479	(3.215.101)	0	0	0	0
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerljajnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	24.019	0	0	426.595	21.008	0	2.743.479	(3.215.101)	0	0	0	0
C. Končno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	2.010.359	120.190	(120.190)	426.595	37.009.167	28.866.783	1.110.023	7.124.390	(1.682.294)	140.240.970	8.839.568	149.080.538

13.6 Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom

13.6.1 *Konsolidirana bilanca stanja Skupine UNIOR*

- **Bilančna vsota** je na dan 30.09.2016 znašala 345,7 milijonov evrov in je za 6,2 milijona evrov oziroma 1,8% višja kot ob koncu leta 2015 predvsem zaradi povečanja kratkoročnih sredstev.
- **Dolgoročna sredstva** so se zmanjšala za 0,9% in v strukturi predstavljajo 64,6% celotnih sredstev, kar je 1,7 odstotne točke manj kot konec leta 2015. Neopredmetena osnovna sredstva so se v primerjavi s preteklim letom znižala za 16,3%, opredmetena osnovna sredstva pa so se znižala za 0,9%.
- **Naložbene nepremičnine** se v primerjavi s stanjem konec leta 2015 niso spremenile, zmanjšanje za 20 tisoč evrov je le posledica padca tuje valute v primerjavi z evrom.
- **Dolgoročne finančne naložbe** so se povečale za 5,1%, kar je v največji meri posledica vrednotenja pridruženih podjetij po kapitalski metodi.
- **Dolgoročne poslovne terjatve** so se povečale za 56 tisoč evrov in so za 13,8% višje v primerjavi s stanjem konec leta 2015.
- **Odložene terjatve za davek** se glede na stanje konec leta 2015 niso spremenile.
- **Zaloge** so se v primerjavi s koncem preteklega leta povečale za 3,2% oziroma za 2,2 milijona evrov. Pri materialu beležimo povečanje zalog za 5,5%, medtem ko so zaloge gotovih proizvodov nižje za 3,5%, zaloge trgovskega blaga pa so nižje za 4%. Zaloge nedokončane proizvodnje so se povečale za 8,3%, kar pa je posledica večje proizvodnje in višje stopnje dokončanosti projektov na programu Strojna oprema, saj bo druga večja odprema strojev v zadnjih dveh mesecih letošnjega leta.
- **Kratkoročne finančne naložbe** so se zmanjšale za 46,1%, v strukturi sredstev pa predstavljajo 0,7% delež. Znižanje predstavljajo znižanja depozitov pri bankah za zavarovanje avansnih garancij in za izgradnjo nove proizvodne hale Strojna oprema za 2,2 milijona evrov.
- **Kratkoročne poslovne terjatve** so bile v primerjavi s koncem preteklega leta večje za 24,3% in sicer zaradi nižje prodaje v mesecu decembru 2015 ter posledično nižjem stanju terjatev konec leta. V primerjavi s stanjem izpred enega leta so se kratkoročne poslovne terjatve zmanjšale za 8,8% oziroma za 4,2 milijona evrov.
- **Denarna sredstva** so se v primerjavi s stanjem konec leta 2015 zmanjšala za 363 tisoč evrov ali za 5%, v strukturi aktive pa predstavljajo 2%.
- **Kapital** je na dan 30.09.2016 znašal 154,5 milijonov evrov in je za 9,9 milijonov evrov oziroma 6,8% višji kot ob koncu leta 2015. V strukturi predstavlja 44,7% delež, kar je 2,1 odstotne točke več kot ob koncu leta 2015 in 2,7 odstotne točke več glede na stanje na dan 30.09.2015.
- **Rezervacije in dolgoročne PČR** so se v primerjavi s koncem leta 2015 zmanjšale za 4,4% zaradi črpanja rezervacij za višino amortizacije ter izplačila jubilejnih nagrad in odpravnin.
- **Kratkoročne in dolgoročne finančne obveznosti** so se v primerjavi s preteklim letom skupaj zmanjšale za 5% oziroma za 6,5 milijonov evrov.
- **Kratkoročne in dolgoročne poslovne obveznosti** vključujejo obveznosti do dobaviteljev, do zaposlenih, do države in drugih institucij ter prejete predujme za proizvode in storitve. V primerjavi s koncem preteklega leta so poslovne obveznosti skupaj večje za 2,7% oziroma za 1,3 milijonov evrov, v primerjavi s stanjem pred enim letom pa so poslovne obveznosti skupaj večje za 1% oziroma za 496 tisoč evrov.
- **Kratkoročne pasivne časovne razmejitve** so se v primerjavi s stanjem konec preteklega leta povečale za 69%, največ zaradi višjih zneskov vkalkuliranih stroškov rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade ter popravkov vrednosti zalog in terjatev. Dodatno smo s 30.09.2016 vkalkulirali za 565 tisoč evrov stroškov, ki bodo za obdobje devetmesečja izhajali iz prejetih računov dobaviteljev, ki smo jih prejeli po zaključku obračuna za to obdobje.

13.6.2 *Konsolidirani izkaz poslovnega izida Skupine UNIOR*

- **Čisti prihodki od prodaje** so v devetih mesecih leta 2016 znašali 165,5 milijonov evrov in so se v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta povečali za 9,5 milijonov evrov oziroma za 6,1%.
- V strukturi celotne prodaje je dosegla **prodaja v Sloveniji** 27,7 milijonov evrov ali 16,7% delež, v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta pa je nižja za 0,1%. **Prodaja v druge države** je znašala 137,8 milijonov evrov in dosegla 83,3% delež, v primerjavi s preteklim letom pa je bila večja za 7,4%.
- **Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje** predstavlja povečanje za 1,5 milijonov evrov glede na stanje konec minulega leta, medtem ko je v devetih mesecih leta 2015 znašalo povečanje 483 tisoč evrov. Na povečanje je vplivala predvsem povečana stopnja dokončanosti proizvodnje na programu Strojna oprema.
- **Kosmati donos iz poslovanja** je bil v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta iz razlogov navedenih v prejšnjih alinejah višji za 6,8% oziroma za 10,7 milijon evrov.
- **Stroški blaga, materiala in storitev** so višji za 4% glede na enako obdobje lanskega leta in imajo nižjo rast kot kosmati donos, kar je posledica nižjih vstopnih cen surovin in optimizacije proizvodnje ter kaže na učinkovito izvajanje vseh ukrepov za izboljšanje poslovanja.
- **Stroški dela** so bili višji za 6,2% in glede na kosmati donos predstavljajo 27,3%, v istem obdobju preteklega leta pa so stroški dela predstavljali 27,4% glede na kosmati donos.
- **Odpirski vrednosti** so se v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta povečali za 13,1% zaradi višjih vlaganj v preteklem letu ter večjih vkalkuliranih postavk za morebitne popravke vrednosti zalog in terjatev ter prevrednotovalnih poslovnih odhodkov zaradi prodaje bungalovov na Rogli in stare proizvodne hale programa Strojna oprema.
- **Drugi poslovni odhodki** so v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta višji za 41,3% zaradi višjega oblikovanja rezervacij kot v primerljivem obdobju preteklega leta (122,3 odstotno povečanje) in sicer rezervacije za neizkoriščene dopuste ter vkalkuliranih postavk stroškov za račune prejete po zaključku obračunskega obdobja.
- **Izid iz poslovanja** je v devetih mesecih dosegel 15,4 milijonov evrov in se je v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta povečal za 17,4%.
- **Finančni prihodki** so znašali 1,9 milijonov evrov in so se v primerjavi z enakim obdobjem lani znižali za 38,6% zaradi nižjih pozitivnih tečajnih razlik v nekaterih družbah, ki so v državah izven evrskega območja, v strukturi kosmatega donosa pa predstavljajo 1,1%.
- **Finančni odhodki** so znašali 4,8 milijonov evrov, od tega največ obresti iz posojil 3,8 milijonov evrov. V primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta so se finančni odhodki znižali za 26,9%, v strukturi kosmatega donosa pa predstavljajo 2,8%. Znižanje je posledica nižjih negativnih tečajnih razlik v nekaterih družbah, ki so v državah izven evrskega območja, medtem ko so se obresti iz posojil znižale za 12,1% zaradi nižjih obrestnih mer in nižjega stanja finančnih obveznosti.
- **Čisti poslovni izid obračunskega obdobja** je v devetih mesecih leta 2016 znašal 10,9 milijonov evrov, kar je 28,2% več kot v devetih mesecih leta 2015 in predstavlja 6,4% kosmatega donosa. V enakem obdobju preteklega leta je znašal 8,5 milijonov evrov, glede na kosmati donos pa je predstavljal 5,3%.

13.6.3 *Izkaz vseobsegajočega donosa Skupine UNIOR*

- Znesek vseobsegajočega donosa je enak čistemu poslovnemu izidu obračunskega obdobja, zmanjšan za spremembo presežka iz prevrednotenja opredmetenih sredstev in povečan za dobičke oziroma zmanjšan za izgube, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov podjetij v tujini. Drugih sprememb, ki bi vplivale na ta izkaz, ni bilo.

13.6.4 *Izkaz denarnih tokov Skupine UNIOR*

- **Denarni tok pri poslovanju** je pozitiven zaradi pozitivnega izida iz poslovanja in amortizacije, medtem ko ima sprememba čistih obratnih sredstev negativen vpliv.
- **Denarni tok pri naložbenju** je negativen predvsem zaradi izdatkov za pridobitev osnovnih sredstev in finančnih naložb, medtem ko imajo pozitiven vpliv deleži v dobičku pridruženih družb, prejemki od odtujitve osnovnih sredstev in prejemki od odtujitve finančnih naložb.
- **Denarni tok pri financiranju** je negativen zaradi odplačil glavnice in izdatkov za plačilo obresti za najete kredite.

13.6.5 *Izkaz gibanja kapitala Skupine UNIOR*

- **Kapital** se je v primerjavi s koncem preteklega leta povečal za 9,9 milijonov evrov. Pozitiven vpliv je imel dobiček poslovnega leta v višini 10,9 milijonov evrov, medtem ko sta negativen vpliv imela sprememba presežka iz prevrednotenja opredmetenih sredstev za 181 tisoč evrov in znižanje prevedbenega popravka kapitala za 729 tisoč evrov zaradi gibanja tečajev tujih valut, v katerih so izkazani računovodski izkazi odvisnih družb izven evrskega območja. Prerazporeditve znotraj kapitala so bile pri razporeditvi čistega poslovnega izida leta 2015 na preneseni čisti poslovni izid in rezerve iz dobička.